

ANNIE SANDERS

Mientje
leert een les!

MIENTJE LEERT EEN LES

ANNIE SANDERS

Mientje
leert een les

Geïllustreerd door Eva Schütz

TWEEDE DRUK

JAN HAAN N. V.

GRONINGEN

1

TANTE CHRISTIEN HEEFT ZORGEN

Christien, de huishoudster van baas Hovinga, is de kluts kwijt. Dat gebeurt niet vaak, want Christien heeft een veel te rustig leventje om zo heel gauw de kluts kwijt te raken. Maar nu is ze dan toch bepaald in de war, dat kan baas Hovinga zó aan haar merken.

Ze is die middag uitgegaan naar haar moeder, die in de dichtbijzijnde stad woont en die ze trouw elke woensdag een paar uur gaat helpen met naaien en stoppen. Meestal komt ze daar 's avonds even goedsmoeds vandaan, als ze er 's middags naar toe gaat. Maar vandaag schijnt er iets gebeurd te zijn, dat haar totaal uit haar doen heeft gebracht.

Ze begon met een half uur te laat thuis te komen, wat ze nooit doet, omdat de baas er van houdt, dat ze op tijd aan tafel gaan. En nu, terwijl ze bezig is de avondboterham klaar te maken, doet ze zo onoplettend als een verstrooide professor. Ze gaat brood snijden met haar hoed nog op, laat de thee zo lang opstaan tot ze kookt, en denkt er na 't gebed pas aan, dat ze de kaas niet op tafel heeft gezet.

Baas Hovinga, die al bijna tien jaar met haar samenwoont, heeft haar in al die tijd nog nooit zó afwezig gezien. Toch zegt hij er niets van, tenminste niet dadelijk. Hij kènt zijn huis-

houdster. Er moet wat met haar aan de hand zijn, en wat dat is, zal ze hem onder 't brood-eten uit zichzelf wel vertellen.

Maar dat doet ze niet, ze zit maar te denken en haar hoofd te schudden en van eten komt zo goed als niets. De oude baas zwijgt nu zelf ook maar, hij praat trouwens nóóit zo heel veel. Hij zwijgt ook, als ze na de boterham gewoon op haar plaats blijft zitten, en hem niet zoals anders de Bijbel geeft. Maar als ze er na goed tien minuten eindelijk aan denkt en zuchtend opstaat om het boek te krijgen, maakt hij er een eind aan.

„Christien“, zegt hij kalm maar beslist, „laat de Bijbel nog even op de plank staan, en vertel me eerst eens, wat er vanavond aan scheelt!“

Ze kijkt niet vreemd op, ze is aan die manier van spreken gewend.

„Och ja, de baas moet 't me maar niet kwalijk nemen, dat ik wat van m'n stuk ben vandaag. Ik ben vanmiddag bij moeder geweest, dat weet de baas well!“

Natuurlijk weet baas Hovinga dat, en hij heeft direct al gedacht, dat de verstrooidheid van zijn huishoudster dáár wat mee te maken zou hebben. Maar hij valt haar niet in de rede, hij laat haar uitpraten en wacht af wat er verder komen zal.

„De baas weet ook wel, dat moeder de laatste tijd niet al te vlug meer is, en dat 't haar niet zo best meer afgaat om haar boeltje aan kant te houden. M'n zuster Ko helpt haar zo af en toe wel een beetje, maar die heeft zelf een zieke man en dan valt 't niet mee om twee huishoudens tegelijk te beredderen. Nou was Ko er vanmiddag ook even en toen hadden we 't er zo over, dat moeder eigenlijk veel beter bij hâar kon gaan wonen. Dan kon ze haar eigen meubeltjes weg doen en dan zou ze 't een stuk gemakkelijker krijgen!“

Ze wacht een paar minuten, dan gaat ze weer verder.

„Moeder voelt daar wel wat voor en ik vanzelf ook, want anders zou ik op de duur thuis moeten komen en ik wil gerust wel weten, dat ik niet graag naar de stad terug zou gaan. Maar nou is de moeilijkheid, dat Mien van m'n broer nog bij moeder is, en dat Ko en haar man liever geen kind in huis wil-

len hebben. En dáár zit ik nou over te tobben, ziet u!"

Zo, is het dát! Ja, daar kan baas Hovinga in komen. Christiens broer is een paar jaar geleden gestorven. Zijn vrouw was al eerder heengegaan en zijn moeder heeft het kleindochtertje, dat nu wees geworden was, bij zich gehouden. 't Was beter voor Mientje geweest, als ze bij verstandige mensen in huis was gekomen, die haar geleerd hadden, wat kleine meisjes wèl en wat ze niet mogen. Nu is dat niet gebeurd, want de oude vrouw verwent haar en geeft haar in alles haar zin, zoals grootmoeders dat haast altijd doen. Het kind is nu tien jaar en al meent ze 't in de regel niet zo kwaad, ze kan toch wel eens knap ondeugend zijn. Baas Hovinga heeft dat zelf ook een paar keer meegemaakt, als ze bij hem op bezoek was. Zo heel vaak gebeurt dat wel niet, want behalve met Nieuwjaar en op haar tantes verjaardag komt ze hier nooit. Maar al ziet hij haar niet veel, van die enkele malen kent hij haar genoeg om er alles van te weten. 't Verbaast hem dan ook helemaal niet, dat haar oom en tante in de stad, die zelf nooit kinderen hebben gekregen, er weinig voor voelen, om zo'n robbedoes dagelijks om zich heen te hebben. Toch, als zijn huishoudster hem vertelt, hoe ze ermee in zit, bedenkt hij zich maar heel even.

„Laat ze dan maar hier komen, als je moeder het niet meer aan kan!" beslist hij op zijn gewone korte manier.

Christien is opeens helemaal niet verstrooid meer. Met grote ogen kijkt ze hem aan.

„Hier in huis? Méént de baas dat?"

„Natuurlijk — als je er zelf niet te veel tegenop ziet tenminste!"

„O nee, ik kan er best tegen, daar gaat het niet om. Maar 't zal een hele verandering geven, de baas is geen drukte gewend en Mien is... nou ja... niet zo makkelijk, zal ik maar zeggen!"

„Zeg maar gerust, dat ze lastig is!" klinkt het nog altijd even bedaard terug. „Maar lastige kinderen kun je ook het bos niet in sturen. Ze moet ergens blijven, dat is niet anders, en 't is voor je moeder toch niet lang meer vol te houden!"

„Nou, als de baas het dan aandurft... Moeder zal wel blij wezen, als het zo opgelost wordt!”

„Laten we het dáár dan bij houden. En krijg nou de Bijbel maar!”

Baas Hovinga praat nooit lang over iets, dat weet Christien wel. En heel wat opgewekter dan ze zo even thuiskwam, staat ze op, om te doen wat haar gezegd is.

Toch begrijpt ze opperbest, dat het ook voor háár een hele verandering geven zal. Ze is het zo rustig gewoon hier in huis, en al weet ze, dat Mien bijna evenveel van háár houdt als van moeder, er zullen toch wel eens moeilijke ogenblikjes komen.

Daarom vraagt ze, als ze na het lezen en danken de tafel aan 't afruimen is:

„De baas zal me toch wel een beetje helpen straks, met Mien bedoel ik? Ik heb zo weinig verstand van kinderen!”

„Dat spreekt vanzelf!” is het antwoord. „Half werk is geen werk. Als je een kind in huis haalt, dan moet je er ook notitie van nemen!”

En dat is het laatste, wat er die avond over gezegd wordt.

NA SCHOOLTijd

„Wanneer ga je nou weg, Mien?”

„Volgende week, als opoe bij oom en tante gaat wonen!”

„Volgende week al? Wat gauw!”

Anna, Miens schoolvriendin, kijkt echt verdrietig, terwijl ze dat zegt. Van de eerste klas af hebben ze naast elkaar gezeten en zijn ze haast altijd samen geweest. Dat zal nu heel gauw uit zijn, want als Mien eenmaal in 't dorp woont, zal ze daar ook school moeten gaan. De school in de stad, waar ze nu op zijn, is daar veel te ver van af. Dan zou ze 's morgens voor dag en dauw al van huis moeten en 's avonds om goed half zes pas terug kunnen zijn.

„Vind je 't niet akelig, dat je nou bij je opoe vandaan gaat?” vraagt Anna, terwijl ze stijf-gearmd de bekende weg van school naar huis lopen.

„Natuurlijk, wat dacht je dan? Ik heb altijd bij opoe gewoond, vroeger met vader al. Maar ik had toch ook niet graag mee gewild naar tante Kol!”

Nee, dat kan Anna wel begrijpen. Die tante Ko is helemaal geen aardig mens, ze houdt niet van kinderen en haar zieke brommerige man nog minder.

„Ik vind je tante Christien ook veel liever!” zegt Anna beslist.

Mien knikt, maar ze kijkt niet erg vrolijk. Zeker, tante Christien is een schat, maar ze gelooft nooit, dat ze bij baas Hovinga zoveel zal mogen als bij opoe. Ze komt er niet vaak, omdat tante elke woensdagmiddag bij hen is. Maar van die wei-

nige bezoeken heeft ze de oude baas toch wel voldoende leren kennen, om zeker te weten, dat hij in sommige dingen niet met zich spotten laat.

Daar begint Anna er juist over.

„En die man, bij wie je tante in huis is, hoe is diè eigenlijk? Moet je daar ook altijd stil wezen, net als bij je oom hier in de stad?”

„Nee, dat hoeft gelukkig niet, maar een beetje streng is hij toch well!”

De meisjes hebben al pratend de straat, waar ze wonen, bereikt, want behalve schoolvriendinnen zijn ze het laatste half jaar ook buurmeisjes. Vroeger woonde Anna in een andere straat, maar zes maanden terug zijn haar ouders verhuisd en een paar deuren voorbij Miens opoe komen wonen.

Mien brengt Anna nog even weg — dat doet ze om vier uur altijd — en loopt dan op een drafje naar huis. Al vóór ze de buitendeur open heeft, hoort ze aan het schelle gepraat in de kamer, dat tante Ko er is. Hè bah, wat vervelend! Ze is nu juist dit laatste weekje zo graag met opoe alleen!

Baldadig gooit ze de kamerdeur open en stormt naar binnen.

„Dag opoe, dag tante!”

„Dag kind!” zegt grootmoeder. „Is 't al zó laat?”

„Dag Mien!” groet tante een beetje knorrig. „Wanneer zul jij toch es leren om een groot mens fatsoenlijk te laten uitpraten, voordat je zèlf je mond opendoet! Ik was net bezig om je opoe wat te vertellen en nou weet ik helemaal niet meer, wat ik zeggen wou!”

„Dan is 't zeker een droom geweest!” flapt Mien er guitig uit. Dat zegt Anna's moeder ook altijd, als één van de meisjes soms midden in een opgewonden verhaal de kluts kwijt raakt.

Maar met grapjes ben je bij tante Ko aan 't verkeerde adres. Die maken haar nijdig, inplaats dat ze er om lacht.

Opoë ziet de boze rimpels in tantes gezicht en sust haastig:

„Je moet niet zo gauw kwaad worden, Ko. Het kind maakt immers maar gekheid. Je had het over dat been van je buurvrouw, waar ze mee naar de dokter geweest is!”

„O ja!”

En tante Ko ratelt weer snel verder.

Mien hangt verveeld op haar stoel. Ze wou, dat tante maar wegging! Om toch wat te doen te hebben, trommelt ze op de maat van 't Wilhelmus met de punt van haar schoen tegen de tafelpoot. Oom Gijs doet zeker zijn middagdutje en van die gelegenheid maakt tante gebruik om er even uit te snappen. Nou ja, dat zou zij ook doen, als ze zo'n lastige man op moest passen! 't Is eigenlijk niet zo heel vreemd, dat tante daar bits en humeurig van wordt. Maar een ander kan er toch ook niets aan doen.

„Hè Mien, zit een beetje stil asjeblieft!” commandeert tante, eindelijk klaar met haar relaas. „Je maakt me zeeziek met dat getik en de boel beschadigt er ook nog van!”

„Als opoe bij u in huis komt, gaat die boel toch weg!” snibt Mien nu ineens terug.

Tegen opoe zelf zou ze dat nooit zo kattig gezegd hebben, want ze weet best, hoeveel verdriet het haar grootmoeder doet, dat die oude meubeltjes opgeruimd moesten worden. Maar tante Ko heeft ook altijd wat, en ze begon nog wel juist een beetje medelijden met haar te krijgen!

„Zou je je mantel niet es gaan ophangen, Mientje? Die heb je niet eens uitgedaan, toen je binnenkwam!”

„Ja opoe!”

Vlug staat ze op, blij met de afleiding. Maar terwijl ze de kamer uitloopt naar 't gangetje, hoort ze achter zich nog net tante Ko's verontwaardigd gepruttel.

„Je bent een ondeugend bijdehand nest, als je dat maar weet! Tante Christien zal een pluk aan je hebben, daar kan ze van op aan. En geloof maar niet, dat baas Hovinga d'r van gediend zal zijn, om zulke brutale antwoorden te krijgen, als je mij geeft!”

Dat laatste gelooft Mien zelf ook niet, maar dat wil ze voor tante natuurlijk niet weten en daarom doet ze maar gauw de deur dicht.

Binnen probeert opoe alweer te vergoeilijken.

„Och Ko, zo erg brutaal is ze anders heus niet. Als ik met haar alleen ben, krijg ik alles van haar gedaan!”

„'k Zou liever zeggen, dat zij alles van u gedaan krijgt!” moppert tante Ko. „U verwent haar helemaal. 't Is net goed voor haar om eens ergens anders naar toe te gaan. Baas Hovinga zal haar wel bijslippen, daar lijkt hij me precies een man voor!”

„Maar ik moet haar missen”, zucht opoe, „en ik moet weg uit de buurt, waar ik zo lang gewoond heb. Dat valt niet mee, Kol!”

„U zult het bij mij toch ook goed hebben, moeder!”

„Ja kind, dat weet ik wel. Maar 'k zal er toch aan moeten wenen!”

Tante kijkt naar de klok.

„Lieve deugd, ik moet opstappen. Gijs heeft vast en zeker z'n slaapje al uit. Dag moeder!”

Haastig staat ze op en spoedt zich terug naar haar eigen huis, één straat verder.

De deur naar 't keukentje is nog niet dicht getrokken, of door een kier van de gangdeur kijkt een olijk-lachend gezichtje de kamer in. „Is ze weg? Gelukkig!”

„Foei Mientje, zo mag je niet praten. Tante Ko is toch óók opoe's dochter, net zo goed als tante Christien!”

De stem van de oude vrouw klinkt bedroefd. Dát kan Mien niet hebben. Ze smijt de deur helemaal open, vergeet die weer achter zich dicht te doen en slaat haar armen ontstuimig om grootmoeders hals.

„Opoetje, ik wou, dat ik toch maar bij u kon blijven!”

„Ik ook, lieve schat, maar dat gaat nou niet. Opoe wordt te oud om met jou alleen te wonen, en tante zal heus wel goed voor me zorgen. Als jij nou maar tevreden bent daar in 't dorp, dan ben ik het ook. We moeten heel dankbaar zijn, kind, dat baas Hovinga jou in huis nemen wil. Dat móét helemaal niet, al is tante Christien ook honderd keer huishoudster bij hem. Zul je daar altijd aan denken, ook als het eens niet gaat, zoals je 't graag zou willen?”

„Ja opoe!“ belooft Mien gedwee, en op dit ogenblik meent ze het eerlijk.

DE VERHUIZING

„Ziezo, nou geloof ik, dat ik wel klaar ben!“ zegt tante Christien, en ze kijkt voor alle zekerheid nog even rond, of ze niets heeft laten liggen.

't Is de dag van Miens verhuizing. Morgen zal opoe naar tante Ko gaan, het grootste deel van haar meubeltjes is al opgeruimd en dat geeft de vroeger zo knusse omgeving een rommelig aanzien. De oude vrouw zit stil en bedrukt in haar hoekje bij het raam, want tante Christien heeft beslist niet gewild, dat ze ergens mee hielp.

„Neemt u uw gemak er maar van, u hebt lang genoeg moeten werken en zorgen!“ heeft ze gezegd.

Toen is ze Miens kleren gaan inpakken en daar is ze nu net mee klaar.

Mien zelf is nog bezig haar boekjes van de Zondagsschool bij elkaar te zoeken, want die zou ze niet graag achterlaten. Toch eigenlijk maar gelukkig, dat ze nu weggaat, denkt ze ondertussen. 't Is zo'n verdrietig gezicht, hun gezellige kamer zo kaal en overhoop. Morgen zal de rest ook weggehaald worden: de tafel, de stoelen en het potkachelkje. Maar dan is zij er tenminste niet meer bij.

„Ben je nou klaar met je boekjes, Mien? We moeten gaan, de bus wacht niet en ik wou graag op tijd thuis zijn!“

Mien kijkt zuinig, ze had gehoopt op een wandeling naar het dorp. Je kunt met tante Christien zo fijn wandelen, en zo'n verschrikkelijk eind is het toch niet! Maar natuurlijk, tante wil op tijd thuis zijn. Bij baas Hovinga gaat alles op de klok. Op

tijd thuis komen, op tijd eten, op tijd naar bed. . . . Zo zal het nu voortaan met háár ook wel gaan.

„Ja, tante, ik ben zó klaar. Nog heel even wachten!”

Vlug loopt ze weer naar de boekenplank. Daar had ze nu bijna de Negerhut van Oom Tom nog vergeten! Die heeft ze eens van haar vader gekregen, toen ze er eigenlijk nog veel te klein voor was. „Als ze groot is, kan ze er heel wat van leren!” zei hij tegen opoe, die vond, dat hij beter een meisjesboekje had kunnen kopen. En nu is ze er juist deze week aan begonnen.

Maar nu heeft ze dan ook alles wat ze meenemen moet, en nu komt het afscheid. Mien kust haar opoe gedag. Dat is het moeilijkste ogenblik, dat ze na vaders sterven ooit heeft gekend.

„Dag Mientje, tot woensdag dan maar. Zul je beleefd en gehoorzaam wezen en tante niet meer werk geven dan nodig is? Je kunt zo slordig zijn en ik heb dat altijd maar zo gelaten!” Opoe heeft het een beetje te kwaad. Tante merkt dat wel en zegt troostend:

„Kom moeder, ze gaat toch de wereld niet uit. Over zes dagen ziet u haar al terug!”

Maar Mien heeft zelf ook een prop in haar keel, al houdt ze zich groot voor de anderen. Ja, 't is waar, over zes dagen ziet ze opoe terug. Ze zal elke woensdagmiddag naar haar toe gaan, dat is dadelijk afgesproken. Maar dan zijn oom Gijs en tante Ko er bij en dan kun je niet honderduit babbelen, omdat oom daar direct last van heeft. Die heerlijke uurtjes met opoe alleen, 's middags bij het theelichtje en 's avonds bij de lamp, die zijn voor goed weg. Die komen nooit, nooit weerom! Als Mien dááran denkt, dan kan ze 't wel hardop uitsnikken van verdriet.

Maar tante Christien laat haar niet veel tijd om te denken. Ook zij heeft opoe een zoen gegeven, dat doet ze altijd als ze komt en als ze weggaat. Nu neemt ze het pak met kleren op en stopt het met de boekjes in een boodschappentas.

„Kom kind, we gaan, anders moeten we draven. Die bus is

vertrokken, vóór je er erg in hebt. Moet ik morgen nog weerkomen, moeder, of hoeft dat niet?"

„Och nee, waarom? Ik heb niks bijzonders mee te nemen, Ko kan het makkelijk af!"

„Nou, dan stappen we maar op. Dag hoor, ik kom natuurlijk vaak naar u kijken!"

Daar gaan ze, tante Christien met de tas aan haar ene en Mien aan haar andere arm.

In de ongezellige kamer blijft het oude mensje alleen achter. Ze breit wat, dat doet ze graag, als ze geen ander werk heeft. En hier in huis is nu immers geen ander werk meer voor haar. Morgen gaat zij ook weg — weg uit het huis, waar ze met haar zoon en met Mientje gewoond heeft. O nee, ze mag niet bedroefd zijn. Mientjes vader is in de hemel en daar zal zij óók komen, dat weet ze heel zeker. Maar zolang ze hier nog wezen moet, was ze zo graag voor haar kleinkind blijven zorgen. Het ging niet langer, natuurlijk niet, en het kind zal 't best hebben daarginds. Baas Hovinga is wel wat streng, maar ze gelooft toch wel, dat hij van kinderen houdt, anders zou hij er nooit aan begonnen zijn, om zo'n wildzang als Mientje in huis te halen.

Opoe moet nu toch even glimlachen. Net zo'n halve jongen is ze soms, die Mien. Wat heeft ze haar dikwijls in angst laten zitten, als ze met de kinderen uit de buurt aan 't spelen was! Ze klom doodgewoon in de hoogste bomen, de broertjes van Anna durfden het haar niet eens na te doen. Eenmaal hebben ze haar zelfs op het dak van de school zien zitten, maar dat heeft meester haar gauw afgeleerd! Ja, als opoe er goed over nadenkt, dan moet ze tante Ko gelijk geven: Christien zal haar handen wel duchtig vol krijgen.

De kruk van de buitendeur rammelt. Er komt iemand binnen. 't Is Anna's moeder, die eens even naar haar oude buurvrouw wil komen zien.

„Zo, juffrouw Graaf, is je kleindochter weg? Ze kwam goeien-

dag zeggen met d'r tante, maar ze hadden geen tijd, om er bij te gaan zitten!"

„Nee, ze zijn met de bus gegaan. Dat schiet vlugger op!"

„En hoe voel jij je nou? Erg alleen zeker, dat zie ik wel aan je gezicht. Kom maar gerust bij ons brood eten, hoor, als 't hier te stil is!"

„Nee buurvrouw, laten we dat niet doen. Ik wil heel graag vanavond een poosje komen, als je de kleintjes naar bed hebt gedaan. Dat is rustiger!"

„Ook goed, dan stuur ik Anna wel even, als het zover is. En dan ga ik nou maar gauw naar m'n volkje terug!"

Ze is de deur alweer uit. Ze heeft zo'n groot huishouden, daar kan ze nooit langer dan een paar minuutjes uitbreken. En opoe lacht stil in zichzelf, terwijl ze opstaat en naar de potkachel loopt om er een pannetje melk op te zetten. Er zijn toch nog zoveel goeie mensen in de wereld, denkt ze tevreden.

Dan, terug op haar plaats bij 't raam, laat ze haar pennen weer ratelen. Breien, warme wollen borstrokken voor de winter — dat is nog 't enige, wat ze nu nog voor Mientje kan doen.

Mien zit naast haar tante in de propvolle autobus. 't Is markt geweest vandaag en dan gaan er veel mensen uit het dorp naar de stad, die nu weer terug moeten. Tante praat druk met een boerenvrouw, die aan de andere kant naast haar zit en die ze goed schijnt te kennen. Mien verstaat met een half oor, dat ze 't over haar hebben, maar door het geroezemoes om haar heen kan ze 't gesprek niet helemaal volgen.

Ze zit de dikke boerin ongemerkt op zij te begluren. Kolossaal wat een benen heeft dat mens, 't lijken wel paaltjes! Moet je die magere bonestaken van tante Ko eens bij zien!

„Waar lach je om?” vraagt tante Christien onverwacht. Ze heeft toevallig de kant van haar nichtje uitgekeken en de gul-tige lichtjes in haar ogen gezien.

„Nergens om, tante!” antwoordt Mien haastig. Ze kan toch niet zeggen, dat ze om die vrouw zat te lachen, of om tante Kol

„Kan ik niet een beetje gaan lezen, tante? 'k Verveel me suf in die bus!”

„Ben je mal kind, we zijn er haast. Nog een paar minuutjes, dan moeten we er uit!”

Meteen keert tante zich weer naar haar dikke buurvrouw en Mien leunt terug in haar hoekje. Als zij eenmaal groot is, dan zullen ze haar stellig niet vaak in een autobus zien, dat weet ze nu al. Met opoe heeft ze er ook wel eens in gezeten, als ze tante op haar verjaardag gingen bezoeken. Maar ze vindt er niets aan. Dat schokt en dat hobbelt maar, wandelen is veel

leuker! Sommige meisjes uit haar vroegere klas houden er al een fiets op na, maar opoe en Anna's moeder hadden daar geen geld voor. Toch jammer, want als ze er nu een gehad had, dan was 't misschien niet eens nodig geweest, dat ze naar een andere school ging. Dan had ze met de fiets heen en weer kunnen rijden en tussen de middag met Anna mee kunnen gaan om bij haar te eten. Dat zouden ze bij Anna thuis best goed gevonden hebben.

Nee maar, wat is dat? Nu staat de bus nog eerder stil dan ze verwacht heeft. De boerenvrouw is meteen overeind, pakt een hengselmand op, waar zeker eieren in gezeten hebben, en staat even later op straat. Haar wollen rok spant om de dikke heupen.

„Hoe komt ze er nog zo vlug uit, hé tante? 't Is net een boterton!” gichelt Mien achter haar rug.

„Stil!” vermaant tante Christien, zich inspannend om niet mee te gaan lachen. „Dat is de rijkste boerin van het dorp! Laten wij nou ook maar gauw uitstappen!”

Mien loopt op weg naar huis weer knus aan tantes arm. Een minuut of tien mag ze toch wandelen, want de bus stopt niet vlak voor baas Hovinga's deur. Tante vertelt onderweg, dat ze er vroeger, toen ze pas in 't dorp was, nog verder af woonden. De baas had toen een winkeltje, tante heeft zelf nog wel meegeholpen om de klanten te bedienen. Later is de winkel verkocht, omdat ze er niet meer van hoefden te leven. Mien weet dat alles al lang, maar ze vindt het wel gezellig om tante zo onder 't lopen daarover te horen praten.

Even voorbij de bushalte is een stuk grasland, waarop geen ander vee te, bekennen is dan een magere sik aan een paaltje.

„Hier heeft de vorige winter een woonwagen gestaan!” vertelt tante Christien.

„Een kermiswagen?” vraagt Mien nieuwsgierig.

„Nou, of 't een kermiswagen was, weet ik niet, maar raar volk was het wel, dat er in huisde. Die man gapte alles wat los was; de veldwachters liepen geregeld op hem te loeren!”

„Had hij ook een vrouw en kinderen?” wil Mien weten, die op

school dikwijls verhalen over woonwagenkindertjes gelezen heeft.

„Ja, een vrouw had hij wel. Dat was er al net zo één als hijzelf. En soms zag je er ook een meisje bij, van jouw leeftijd zo wat. Maar ik geloof nooit, dat dat een dochterje van ze was, want het leken nog heel jonge mensen. De laatste nacht, dat de wagen hier stond, hebben ze bij ons nog vier kippen gestolen. 's Morgens vroeg was het hele zaakje vertrokken, geen mens weet waar naar toe!”

„Heeft de baas het niet aangegeven?”

„Och nee. We hadden er nog genoeg over, en 't was al een opluchting voor het dorp, dat dat volk er vandoor was!”

Zo pratend over alles en nog wat, is de weg gauw afgelegd en krijgen ze, voordat Mien er op bedacht is, haar nieuwe tehuis in 't zicht.

„De baas zal er wel van opkijken, dat we er nou al zijn!” meent tante. Zij stapt naar binnen. Mien wil haar juist achterna, als op zij van 't huis een schuurdeur wordt opengeduwde en de oude baas naar buiten komt met een mand vol kachelhoutjes, die hij verbaasd op de grond zet, als hij het meisje ziet staan.

„Dag baas Hovinga!” Ze heeft zich al vlug omgekeerd om hem een hand te geven.

„Zo Mientje. Jullie zijn vroeg!”

Over zijn bril heen neemt hij haar op. Zijn onderzoekende blik maakt haar even onzeker, maar lang duurt dat niet. „Tante vond het beter om met de bus te gaan!” verklaart ze, op een toon, waaruit duidelijk blijkt, dat zij het veel liever anders gedaan zou hebben.

Ze volgt de oude man in huis, waar hij de mand met houtjes achter de kachel neerzet. Tante Christien is naar boven gegaan, zeker om de meegebrachte kleren een plaatsje te geven.

„Hoe is 't in de stad?” wil baas Hovinga weten, als hij zijn stoel achter de keukentafel heeft opgezocht.

„U moet de groeten van opoe hebben en van tante Ko ook. En . . .” ze denkt aan de boodschap, die grootmoeder haar van-

morgen nog eens extra op 't hart gedrukt heeft, „en u wordt nog heel erg bedankt van ons allemaal, omdat... nou ja... omdat ik bij u in huis mag komen!”

Poeh, daar heeft ze 't warempel warm van gekregen! 't Valt ook niet mee, om zo'n boodschap over te brengen, tenminste niet als 't over jezelf gaat!

Baas Hovinga glimlacht even om haar verlegenheid, maar helpt haar gelijk om er overheen te komen.

„'t Is in orde, Mientje. We zullen ons best doen, om het goed te stellen, is 't niet?”

Ze knikt heftig om aan te tonen, dat ze dat ook absoluut van

plan is. Toch geeft het haar een gevoel van opluchting, dat juist op dit ogenblik tante Christien weer binnenkomt.

„Moet je je mantel niet uit doen, kind? Dat is nou één van die dingen, die opoe ook altijd zeggen moest. En dan moet je je meteen omkleden, want je loopt nog in je zondagse jurk. Kom maar gauw even mee naar boven, dan zal ik je wijzen, waar ik je spullen gelaten heb. Je slaapt bij mij op de kamer!”
„Ja, tantel!”

Mien heeft haar mantel al uitgetrokken, en nadat ze die aan de kapstok in de gang heeft opgehangen, rept ze zich achter haar tante de trap op.

EEN SLECHT BEGIN

De maandag, nadat ze in 't dorp gekomen is, gaat Mien naar haar nieuwe school. De eerste dagen heeft tante haar maar een beetje laten rondwalen in de buurt, om aan de omgeving te wennen.

Mien heeft in de stad nooit het land aan de school gehad, ze kan aardig vlug leren en met de meisjes uit haar klas kon ze best overweg. Zo duurt het ook hier maar een paar dagen, of ze is ingeburgerd. Wel schudt de meester nu en dan zijn hoofd over de jongensachtige manieren, die ze er op na houdt, maar onder de les is ze tamelijk rustig en dat wil voor zo'n robbedoes al heel wat zeggen. Dat ze haar werk wel eens gauwer af heeft dan een ander en zich gaat vervelen, zodat ze voor tijdverdrijf haar eigen been en dat van haar buurmeisje een keer met een touw aan elkaar heeft gebonden, is de moeite niet waard, vindt ze zelf. 't Was alleen wat lastig, toen het buurmeisje op een ogenblik voor de landkaart moest komen, om de hoofdstad van Limburg aan te wijzen. Toen moest zij van armoe wel mee de bank uit. Zelfs baas Hovinga speelde 't niet klaar om ernstig te blijven, toen ze vertelde, hoe het kwam, dat ze bijna een half uur had moeten nablijven.

Ook snapt ze niet, hoe de bovenmeester zo nijdig kon worden, toen hij op de muur van de speelplaats een krijttekening zag staan van een poppetje met een onnatuurlijk verbogen pijp in de mond en 't verklarende onderschrift: „dit is meester De Roos!” Je mag toch wel eens wat leuks bedenken, en wat doet die man met zo'n rare kromme pijp? Toch heeft ze voor alle

zekerheid dit voorval maar niet aan baas Hovinga verteld, want die kon daar wel eens een beetje anders over denken.

Het marcheert boven verwachting tussen haar en de oude man. Niet dat ze altijd even kalm en gezeglijk is thuis, o nee. Tante Christien heeft er af en toe heus wel „een pluk aan” zoals haar zuster het noemt. Maar dat heeft tante vooruit geweten, daar is ze ieder uur van de dag op voorbereid. Bovendien houdt ze van haar nichtje en dat maakt, dat ze niet zo heel gauw kwaad wordt, al past ze er wel voor op, om haar niet te verwennen, zoals opoe heeft gedaan. En zo erg, dat de baas er zelf aan te pas moet komen, maakt Mien het die eerste dagen niet.

Dat gebeurt pas op een middag na vieren, als ze bijna twee weken in 't dorp is. Ze heeft hier tot nu toe nog maar heel weinig mensen gesproken, want baas Hovinga's huis staat een beetje apart. Maar op die bewuste dag begint de kennismaking met de dorpsbewoners, al kan het nu niet bepaald een goed begin genoemd worden.

Ze is die middag op weg naar school de dikke boerin tegengekomen, die op de dag van haar verhuizing, toen ze bij tante en haar in de autobus zat, zo op haar lachspieren werkte.

„Kijk eens, daar heb je de boterton!” heeft ze een paar klasgenootjes aangepord.

Die keken haar met grote ogen aan. Noemde ze vrouw Strenghers de boterton? Dat zouden zij voor geen geld durven zeggen!

„Waarom niet? 't Is toch maar een gewoon mens, en ik zeg het niet zo, dat ze 't horen kan!”

„Ja maar, ze is zo rijk! Haar man heeft het meeste land van 't hele dorp, alle huurboeren moeten aan hem pacht betalen!”

Als Mien een kwartiertje later op school is en meester denkt, dat ze heel aandachtig een som zit uit te rekenen, probeert ze voor zichzelf het raadsel op te lossen, waarom die boeren zo geweldig veel land moeten hebben, terwijl Jaantje de Kotter, die aan de weg naar de stad woont, niet eens een behoorlijk stuk grond heeft om haar sik te laten grazen. Dat beest moet zich altijd maar op diezelfde hoek grasland vermaken, het

is daar al bijna kaal gevreten en het dier is zó mager, dat het vast maar een klein beetje melk geeft. Kon zo'n rijke boer nou niet zeggen: „Laat je sik maar een poosje in mijn weiland, dat ze haar buikje eens flink rond kan eten?“

En dan komt er in Mientjes hoofd ineens een ondeugend plan, waar ze 't onder de volgende les zó druk mee heeft, dat meester haar twee keer een standje moet maken, omdat ze niet oplet.

Het lapje grond, dat vrouw De Kotter in huur heeft om er haar geit op te laten weiden, grenst aan een ander stuk grond, dat aan de oude boer Tiemens hoort en alleen door een laag houten poortje van Jaantjes gebied is gescheiden. De goede ziel zal het nooit in haar hoofd krijgen, om dat poortje open te maken. Ze kijkt wel eens met verdrietige ogen naar al dat gras aan de andere kant, maar voor nog zoveel zou ze niet willen, dat haar sik daar ook maar een enkel sprietje van af graasde. Ze wil eerlijk en netjes rondkomen en daarom gaat ze, zo oud en zo krom als ze is, nog uit wassen. 's Maandags doet ze dat voor vrouw Tiemens, dinsdags voor een andere boerin en woendags voor de vrouw van mijnheer De Roos.

Vandaag is het dinsdag, maar als Jaantje om een uur of vijf, zó van haar werkhuis, de geit komt halen om haar gelijk mee naar huis te nemen, doet ze een ontdekking, die haar de stuipen op het lijf jaagt. Het paaltje, waaraan ze de sik 's morgens vastbindt en dat ze elke dag op een ander plekje zet, staat eenzaam in de grond, en het lieve dier zelf loopt, met het lange touw dwaas-bungelend aan haar nek, zielsvergenoegd in het land van boer Tiemens te grazen.

Jaantje blijft met haar handen in de lucht onbeweeglijk staan. Ze denkt er wel aan, dat het beest daar vandaan moet, maar haar benen weigeren haar er naar toe te dragen.

Dan schokt ze op door de woedende stem van Tiemens, die er net op dat ogenblik aan komt en buiten zichzelf van kwaadheid vraagt, of ze haar verstand kwijt is. Hoe durft ze 't te wagen, om dat lelijke scharminkel van haar maar zo in zijn wei te

laten lopen en er dan op de koop toe nog doodleuk bij te staan kijken ook!

Die uitbarsting maakt Jaantje weer vlug. Ze stuntelt verschrikt naar het poortje, dat door baas Tiemens al driftig is opengerukt en lokt de geit, die dadelijk komt als ze de stem van haar meesteres hoort. Gewillig laat het dier zich pakken en met haar vochtige snoet aait ze tevreden langs Jaantjes rok.

Het vrouwtje probeert intussen de boer aan 't verstand te brengen, dat ze van dat hele uitstapje van de sik niets geweten heeft, dat ze juist van vrouw Kalkmans terugkomt en er alleen door de schrik niet direct toe kwam om het beest weg te halen Maar Tiemens is niet te kalmeren. Hij verklaart

ronduit, dat hij geen woord van die praatjes gelooft, dat hij Jaantje wel door heeft en dat hij haar als wasvrouw zal opzeggen, als hij zoiets wéér merkt. Half huilend van narigheid druipt het oude mensje tenslotte af, met de vrolijk blatende sik aan het touw. Boer Tiemens verdwijnt nog na-foeterend in de richting van zijn hofstee. En verderop, achter een paar struiken, staat een meisje met een onthutst gezicht de afloop van haar kwajongensstreek te verwerken.

6

MIEN KRIJGT SPIJT

Als ze zeker weet, dat zowel Jaantje als de boer een behoorlijk eind weg zijn, komt Mien — want natuurlijk is zij het, die dat grapje met de sik op haar kerfstok heeft — langzaam uit haar schuilhoek te voorschijn. Toen ze daar straks de geit van haar paaltje had losgemaakt en in het weiland van Tiemens gelaten, is ze achter de struiken gaan staan, om te horen, hoe 't geval zou aflopen en dan, als de grap lang genoeg naar haar zin had geduurd, voor de dag te komen en eerlijk te vertellen, hoe het dier daar verzeild was geraakt. Maar toen ze merkte, hoe nijdig die Tiemens zich stond te maken, zakte de moed haar in de schoenen en vond ze 't maar veiliger om zich niet te laten zien.

Toch is ze met deze afloop allesbehalve tevreden. 't Was volstrekt haar bedoeling niet, dat die oude vrouw De Kotter zo'n standje zou krijgen. Ze had enkel een aardigheidje willen uithalen, en ze had niets anders verwacht dan dat er smakelijk om gelachen zou worden. En nu is die boer er zo kwaad om en denkt bovendien nog, dat het een streek van Jaantje is, want dat bedoelde hij natuurlijk, toen hij zei, dat hij haar wel door had. Hè bah, wat is dat akelig! Hoe moet ze dat nu weer in orde krijgen? Want Mien is niet één van die kinderen, die er stiekum vandoor gaan en 't alleen maar eerlijk vinden, dat ze er zèlf goed af zijn gekomen. 't Beste is, dat ze het thuis maar direct aan haar tante vertelt. Er zal wel een flinke uitbrander op zitten, maar dat moet ze er voor over hebben. Tante Christien is in ieder geval tante Ko niet.

Maar als Mien thuiskomt is er visite. Een neef van baas Hovinga, die in een ander dorp woont, is met zijn vrouw bij zijn oom op bezoek. Tante wacht Mien in de buitendeur op en stuurt haar meteen naar de bakker om een extra brood. Die mensen gaan dus voorlopig niet weg. 't Spijt Mien niet erg, nu kan ze nog even wachten met haar verhaal. Aan tafel is ze maar blij, dat er niet al te veel op haar gelet wordt. Baas Hovinga praat met zijn neef en tante wordt in beslag genomen door de nicht, die zo wat aan één stuk door ratelt. Mien moet na de boterham eerst helpen afwassen. Daarna mag ze nog wat gaan lezen, maar heel veel komt daar niet van terecht. Nu eens probeert ze te luisteren naar de gesprekken om haar heen en in 't volgende ogenblik zit ze weer aan Jaantje de Kotter te denken, die zo verdrietig met haar geit naar huis sjokte.

Eindelijk slaat de klok acht uur.

„Opruimen, Mien!” waarschuwt tante. „'t Is bedtijd!” Mien zet gehoorzaam haar boek op de plank. Ze zeurt deze keer niet om een kwartiertje uitstel, zoals ze anders nog wel eens doet. En ze gaat zó bedaard en netjes rond om welterusten te zeggen, dan tante Christien bij zichzelf denkt:

„Mien weet gelukkig, hoe het hoort als er vreemden bij zijn!” Om half negen staan de bezoekers op en als ze weg zijn gaat tante naar boven, om te zien, of haar pleegkind al slaapt. In de regel gaat ze 's avonds mee, om haar onder te stoppen. Opoe deed dat ook altijd, die hing zelfs Miens kleren nog uit. Dat laatste doet ze nu zelf, dat heeft tante haar de eerste dag aanstonds geleerd. Aan de gewoonte van het toedekken is ze zich blijven houden. Zo'n klein beetje vertroetelen voor 't naar-bedgaan kan geen kwaad. Alleen als ze visite heeft of niet thuis is, moet Mien zich daar óók zelf mee redden.

Tante Christien vindt haar nichtje nog wakker, 't lijkt wel of ze op haar gewacht heeft.

„Heb je je avondgebed gedaan, Mien?”

„Ja, tante, maar luistert u eens!”

Mien is rechtop in bed gaan zitten en begint haastig om er maar gauw af te wezen, 't verhaal van de sik te doen.

Ze ziet wel, dat tante er duchtig van schrikt, en ze gaat al duidelijker begrijpen, dat het lang zo'n onschuldig grapje niet is, als ze eerst gedacht heeft.

Als ze uitgepraat is, schudt tante verwijtend haar hoofd.

„Kind, kind, zul je dan nóóit wijs worden? Zulke dingen kan een hummel van zes uitspoken, maar een meisje van jouw leeftijd moet toch warempel verstandiger zijn. Nou heeft die ouwe Jaantje door jouw schuld een nare avond en Tiemens is razend, dat spreekt. Wat zei je daarnet, mag ze de was niet meer doen voor z'n vrouw?”

„Nou nog wel, tante, maar niet als hij zoiets wéér merkte, zei hij!”

„Foei, 't is toch wat. Als er dan morgen een kwajongen komt, die hetzelfde uithaalt, is die stumper haar werkhuis kwijt!”

Tante Christien blijft nog even doormopperen, maar aan 't eind stopt ze Mien lekker in en geeft haar net als anders een nachtoen. Tussen hèn beiden is het weer goed, bedoelt ze daarmee, en zo begrijpt Mien het ook.

Toch piekert tante, als ze weer beneden is, na over oude Jaantje. Moet boer Tiemens nu maar blijven denken, dat die arme ziel met opzet haar geit van zijn gras heeft laten smullen? Dat is toch schandelijk onrechtvaardig! Ze vertelt het geval aan baas Hovinga en vraagt wat die ervan denkt.

De baas kijkt streng, als hij alles gehoord heeft. Een beetje lastig is haast ieder kind wel, maar dit is te gek. Zulk soort katekwaad moet gestraft worden, en de beste straf voor Mientje is, dat ze zelf de zaak in 't reine gaat brengen.

„Bij Tiemens?” vraagt tante bezorgd. „Zou dat wel goed aflopen? De man is zo driftig!”

Maar daar heeft baas Hovinga aan gedacht. 't Lijkt hem zelf ook niet geraden, om Mien met die boodschap naar de ongemakkelijke boer toe te sturen. Hij beslist dan ook, dat ze overmorgen, als Tiemens naar de veemarkt in een naburig dorp is, haar bekentenis maar aan de boerin moet gaan doen. Die is

óók wel kort van stof, maar niet zo buskruit-achtig als haar man. En aan Jaantje de Kotter moet dan ook meteen een bezoek gebracht worden, dat spreekt vanzelf.

Mien sputtert niet tegen, als ze de volgende morgen onder 't broodeten hoort, wat er afgesproken is. Ze snapt heel goed, dat tegenspraak hier niets zal helpen en ze is bovendien eerlijk genoeg om te begrijpen, dat ze niet anders verdiend heeft. 't Is nog heel mooi, dat ze de driftige boer zèlf niet onder de ogen behoeft te komen.

s' Middags in de stad vertelt ze de hele geschiedenis van a tot z aan haar grootmoeder. Opoe schudt haar hoofd, net als tante Christien heeft gedaan. Tante Ko geeft baas Hovinga schoon gelijk. Hoe strenger je zo iets aanpakt, hoe beter. En oom Gijs is het met zijn vrouw eens, dat is nog al glad. Die twee kunnen niets verdragen, ze zijn in hun eigen jeugd zeker heel brave kindertjes geweest.

De bezoeken van de volgende dag vallen mee. Vrouw Tiemens bromt wel erg, maar ze zegt toch, dat ze 't bij haar man in orde zal maken. Bij Jaantje loopt het ook goed af, die is al lang blij, dat ze op de hofstee geen kwaad meer van haar zullen denken. Als Mien haar nu maar wíl beloven, dat ze de sik in 't vervolg zal laten waar ze is, dan is wat háár betreft de zaak gezond. En die belofte doet Mien natuurlijk graag.

WAT MIEN NOG MEER KAN

Mien zit, met haar ellebogen op tafel en haar voeten op de sport van haar stoel, in de Negerhut van Oom Tom te lezen. Eigenlijk mag dat na de avondboterham niet meer van tante Christien. „Zo vlak voor de nacht kun je beter wat vrolijks lezen, anders sla je maar aan dromen!“ zegt tante. Daarom zorgt Mien er altijd voor, een boek van de schoolbibliotheek bij de hand te hebben. Deze week heeft ze „Het huis aan de rivier“, dat is ook prachtig. 't Gaat over een meisje, dat net zo'n robbedoes was als zij zelf. Maar vanavond is tante niet thuis, en Mien heeft ditmaal geen weerstand kunnen bieden aan de verleiding om zich nog een poosje in de lotgevallen van Oom Tom te verdiepen.

't Is rustig in de keuken. Baas Hovinga zit op zijn vaste plaats achter de tafel en naast het raam. Hij is gelukkig niet op de hoogte met tantes verbod, en Mien zal wel oppassen, dat ze hem er niets van vertelt ook. Als je hem zo in zijn stoel ziet leunen, dan zou je denken, dat hij bezig was een uiltje te knappen. Maar dat is toch niet zo, want als hij wat hoort op straat, richt hij zich dadelijk op en kijkt het venster uit, om te zien, of er soms iemand aankomt.

Mien heeft geen aandacht voor wat er buiten gebeurt. Wat háár betreft mag er vlak voor de deur een partijtje gevochten worden, dan zal ze nóg niet opstaan, om te gaan kijken. Ze is bezig met het hoofdstuk, waarin Oom Tom de kleine Eva uit het water haalt, en ze is erg nieuwsgierig, of Eva's vader hem nu zal kopen. Wat vreselijk, als je 't goed bedenkt! Mensen,

die zo maar verkocht werden, precies of het koeien of schapen waren! Zouden ze dat vroeger in ons land óók gedaan hebben? Dan, net als ze 't hoofdstuk uit heeft, gaat de achterdeur open. Er komt een man uit het dorp binnenstappen. 't Is slager Mansberg, die vroeger, toen baas Hovinga nog in zijn winkel zat, naast hem woonde, en die nu nog graag zo af en toe een praatje komt maken met zijn oude buurman. Mien vindt de slager een koddig mannetje met z'n onderkin en z'n korte benen, maar ze is wel zo verstandig, dat ze dat nooit hardop zegt. Baas Hovinga is wel niet zo overdreven als tante Ko, die om de meest onschuldige grapjes boos wordt, maar de mensen bespotten om iets, dat ze niet kunnen helpen, dáár houdt hij niet van en daar heeft hij gelijk in, moet Mien toegeven. De slager heeft weer veel nieuws vanavond. Als je heel de lieve dag achter de toonbank staat, dan hoor je van alles, dat spreekt vanzelf.

„Jaantje de Kotter heeft haar been bezeerd!“ vertelt hij al dadelijk, als hij goed en wel zit. „Ze moest gisteravond even in 't dorp wezen en toen is ze op de terugweg gevallen over een steen. Ze is thuisgebracht op de wagen van Strengers, die kwam er net aanrijden, toen 't gebeurde, en die heeft ook de dokter gewaarschuw!“

Baas Hovinga kijkt bedenkelijk. Zo'n val is niet mis, en zeker niet, als je zo oud bent als Jaantje.

Mien is opeens oom Tom en alles wat er met hem gebeurt vergeten, zó aandachtig heeft ze naar 't verhaal van de slager geluisterd. Jaantje de Kotter, dat is hetzelfde vrouwtje, dat zij een paar weken geleden zo'n verdrietige avond bezorgd heeft. Ze weet nu wel, dat het verkeerd was, wat ze met die sik van Jaantje heeft uitgehaald. Baas Hovinga heeft donderdagsavonds, toen ze van haar bezoeken bij Tiemens en vrouw De Kotter teruggekomen was, nog eens ernstig met haar gepraat, en haar uitgelegd, dat vee laten grazen in andermans land niets anders is dan gras stelen. Ze begrijpt nu ook beter dan toen, waarom die boer Tiemens zo kwaad werd, toen hij de geit in zijn wei zag lopen. Natuurlijk meende hij, dat Jaan-

tje het beest daar expres naar toe had gebracht, omdat er op haar eigen stukje grond zo weinig gras meer te vinden was. En nu is die oude Jaantje zo lelijk gevallen en heeft haar been bezeerd! Zou 't erg aangekomen zijn?

„Weet u ook, wat de dokter gezegd heeft?” vraagt Mien aan de slager.

„Nee, zóver hebben m'n klanten me niet ingelicht!” is het antwoord. „Maar ik denk niet, dat het ouwe mens de eerste tijd uit wassen zal kunnen gaan!”

Tante Christien, die even na Mansberg de keuken in komt, heeft het óók al over 't gebeurde met Jaantje de Kotter. Ze is er zó vol van, dat zij totaal vergeet haar nichtje naar boven te sturen. Ze heeft ook gehoord, hoe het nu met de oude vrouw is.

„Ze hoeft niet in bed te liggen”, vertelt zij aan de mannen, „ze zit met haar been op een stoel. De buurvrouwen zullen om beurten haar huisje aan kant houden en eten voor haar koken en de oudste jongen van Strengers komt twee keer daags de geit melken!”

Mien vindt het wel prettig, dat tante geen notitie van haar neemt. Ze zit een plan te maken. Zou 't niet leuk zijn, als zij óók wat voor Jaantje kon doen? Als ze een groot mens was, dan ging zij voor haar uit wassen. Dat zou vrouw Tiemens, vrouw Kalkmans en juffrouw De Roos wel hetzelfde zijn en dan konden ze het geld gewoon aan Jaantje geven, net of die het werk had gedaan. Maar dat gaat nu niet. Toch weet ze wel iets, waar ze Jaantje mee helpen kan. Iedere morgen een half uurtje vroeger opstaan, zodat ze vóór schooltijd de sik naar 't land kan brengen, en haar 's middags weer terug gaan halen ook. O ja, en misschien kan ze na vieren nog boodschappen doen voor Jaantje. Daar doet ze haar vast wel een groot plezier mee!

Als tante zich eindelijk met schrik herinnert, dat Mien daar nog doodkalm aan tafel zit, en haar één-twee-drie naar de

lakenstraat jaagt, verbaast het haar, dat haar bevel zo vlug en met zo'n vrolijk gezicht wordt opgevolgd. En de andere middag weet ze niet, dat ze ervan denken moet, als haar nichtje om twintig minuten voor één de keuken komt binnenstormen inplaats van om kwart over twaalf.

„Dag baas Hovinga, dag tantel!” Hijgend zwaait Mien haar mantel over een stoel.

„Kind toch, wat ben je laat!” verwijt tante. „We willen nog wel een keer eten vanmiddag!”

Dan vertelt Mien met stralende ogen, dat ze bij vrouw De Kotter geweest is en dat ze, zolang het oudje zichzelf niet kan redden, alle boodschappen voor haar zal doen en ook alle dagen de geit zal halen en thuisbrengen.

Tante Christien is er beduusd van. Zo'n kind, zo'n robbedoes, van wie je soms zou menen, dat ze over niets anders dan kattekwaad prakkizeert, denkt er warempel nog eerder aan, om een arme stakker bij te springen dan 'zij zelf. Maar nu wil zij ook niet achterblijven. Nu gaat zij zo meteen, als Mien naar

school is, al Jaantjes werkhuisen langs, om te vragen of het goed is, dat zij zo lang voor de oude vrouw invalt. Dan hoeft Jaantje haar verdienste niet te missen en lijdt ze geen gebrek. Baas Hovinga zegt niet veel. Hij zit maar stil aan zijn pijp te trekken. Maar aan zijn ogen zien Mien en haar tante wel, hoe goed hij over hen beiden te spreken is — en vooral over Mientje, die hem vandaag heeft laten zien, dat ze nog wat anders kan dan streken uithalen.

HET GAAT WEER MIS

't Is zaterdagmiddag en Mien heeft Anna, haar vriendinnetje uit de stad, op visite. Ja, want Anna en zij mogen nu een heel eind van elkaar af wonen en op verschillende scholen gaan — ze blijven vriendinnen, daar gaat niets van af. Als Mien des woensdagmiddags haar opoe gaat opzoeken, dan zal ze nooit vergeten, om even bij de vroegere buurtjes aan te wippen. En toen ze nog maar een goeie week in 't dorp was, heeft ze al aan haar tante gevraagd, of Anna eens een middag bij haar mocht komen spelen. Van toen af is het gewoonte geworden, dat Anna de ene zaterdagmiddag bij Mien kwam en dat Mien de andere week naar háár toe ging, want de broertjes en zusjes van Anna zijn met zo'n vluchtig bezoekje op woensdagmiddag ook niet tevreden.

Nu is het dan Anna's beurt om bij Mien te zijn, en op 't oogenblik zijn ze met hun beiden onderweg om een boodschap te doen. Ze hebben eerst een tijdje gespeeld in baas Hovenga's boomgaard, waar je je op alle mogelijke plekjes verstoppen kunt, en later tante Christien geholpen bij het afhalen van boontjes voor de inmaak, waarvoor ze hun als beloning ieder een dikke wortel gegeven heeft. Toen ze daarna niet goed meer wisten waar ze zich verder mee bezig konden houden, heeft de baas gezegd, dat ze nu voor hem ook wel eens wat konden doen. Hij had de vorige avond bericht gekregen, dat Geert van Oost, die achter de school woont en vroeger bij hem in de winkel gewerkt heeft, onverwachts naar het ziekenhuis was gebracht voor een ziekte in de rug. Vanmorgen

is hij zelf even bij vrouw Van Oost gaan horen wat er precies aan de hand was, en nu moesten de meisjes er vanmiddag maar eens wat eieren heen brengen, die kan de vrouw dan meenemen, als ze naar haar man gaat. Dat is net een werkje voor kinderen, die zich vervelen.

Zo zijn ze er samen op uitgetrokken, blij dat ze nu tenminste weer iets te doen hadden. 't Duurt echter wel een kwartier vóór ze bij het huisje van Van Oost aangeland zijn, en in een kwartier kun je heel wat beleven. Eerst stappen ze een minuut of vijf keurig naast elkaar voort, maar daar hebben ze gauw genoeg van. Ze zouden veel liever wat grapjes uithalen.

In de stad vermaakten ze zich nog al eens, door in een straat, waar niemand hen kende, huis aan huis aan te bellen, en aan de vrouw of het meisje, dat opendeed, met een onschuldig gezicht te vragen:

„Juffrouw, weet u ook waar de haan woont?”

Als ze een ontkennend antwoord kregen, zeiden ze heel beleefd:

„Ik wel, juffrouw. In het kippenhok!”

En dat spelletje duurde dan net zo lang tot de mensen elkaar gingen waarschuwen voor die nesten van meiden, die je voor zo'n idiote boodschap uit je werk haalden. Maar zoiets zou hier in 't dorp, waar het kleinste kind ieders naam en adres kent, niet leuk zijn. Nee, Mien weet wat anders.

Om achter de school te komen, moeten ze door de „deftige” straat. Die straat, waar de dokter, de notaris en nóg een paar van die mensen wonen. Bij al die huizen zit naast de voordeur een kraan, waarvan de dienstmeisjes gebruik maken, als ze water moeten hebben om de stoep en de gang te dweilen. Zij hoeven dan niet met emmers water het huis door te zeulen, maar kunnen de emmer buiten onder de kraan zetten en zó vol laten lopen.

„Zeg —” bedenkt Mien, als ze bij het huis van de dokter zijn — „zullen we hier voor de grap de waterkraan eens opendraaien?”

Anna schudt heel beslist haar hoofd.

„Nee hoor, dat durf ik niet! Stel je voor, bij zulke deftige mensen!”

„Och kom, wat geeft dat nou? 't Is toch maar een aardigheidje!”

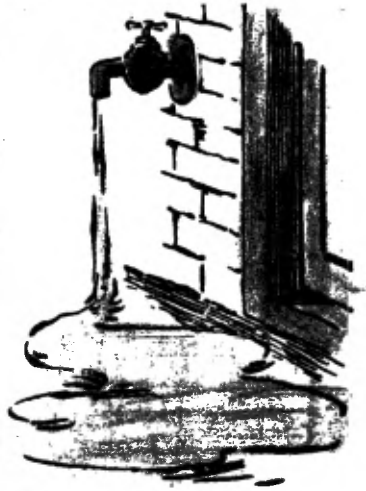
„Ja maar, als ze naar buiten komen! Ze kunnen de politie er wel bijhalen!” doet Anna benauwd.

Mien lacht haar bange vriendinnetje hartelijk uit.

„De politie voor zo'n kleinigheid? Ben je nou helemaal? Ze maken de boel weer schoon en dan zijn ze 't zo vergeten!”

Anna durft niet meer bezwaren te maken. Mien is net een jongen, die verzint telkens wat nieuws en 't is altijd weer even raar!

„Doe jij het hier, dan neem ik het huis ernaast!” bedisselt Mien. „Eerst de kraan opendraaien, dan aan de bel trekken en meteen er vandoor!”

En Anna doet het, al is het dan ook met een angstig gezicht. Een ogenblik later staan de twee deftige stoepen blank van 't nat; de meisjes hollen als razenden over de straat wat voor het mandje met eieren wel wat gevaarlijk is, en uit een raam van 't doktershuis kijkt een verbaasd gezicht, dat het weggrennende nichtje van baas Hovinga's huishoudster nog net herkend heeft.

Buiten adem van 't harde lopen, bereiken Anna en Mien na goed tien minuten het huisje van vrouw Van Oost.

„Kinders, wat hebben jullie gedraafd!” zegt het goedige oudje, terwijl ze hen hoofdschuddend binnenlaat. „Jullie hebben er warempel vuurrooie kleuren van. Kom maar gauw in de kamer, dan krijg je allebei een glas lekkere karnemelk. Nee maar, 't lijkt wel of je de veldwachter achter je aan hebt gehad!”

Om die laatste woorden lachen ze een beetje zuur-zoet, maar ze wachten zich wel om een verklaring te geven.

Vrouw Van Oost pakt de eieren uit, tracteert de vriendinnen op een paar heerlijke beschuiten met suiker, en drukt ze bij 't weggaan zeker wel drie keer op het hart, om baas Hovinga toch vooral te bedanken.

„Ga je nog weer met me mee naar huis?” vraagt Mien, als ze eindelijk buiten staan.

Maar Anna weigert, ze gaat liever ineens door naar de stad. Die kranengeschiedenis laat haar geen rust. Het helpt niet of Mien al beweert, dat 't nog zo vroeg is en dat tante Christien natuurlijk direct zal vragen, waarom ze niet samen teruggekomen zijn. Anna blijft er bij, dat ze heus liever niet mee wil gaan.

Maar tante Christien vraagt niets, als haar nichtje thuiskomt. Tante Christien heeft het veel te druk met de twee spinnijdige dienstmeisjes, die bij haar in de keuken staan en een hagel van boze woorden op haar afvuren. Daar hebben ze vanmorgen de hele boel netjes aan kant gemaakt, zoals ze dat iedere zaterdag doen — en daar komt me zo pas die meid van haar, met nog zo'n ander er bij, al hun werk ongedaan maken!

Ze kunnen bijna niet praten van opwinding en staan er op, dat Christien dat ondeugende nest eens degelijk onderhanden neemt. Het wordt zó erg, dat baas Hovinga er aan te pas moet komen om ze tot bedaren te brengen en ze op een kalme manier de deur uit te werken.

Als ze weg zijn, is Mien aan de beurt. Ze heeft onder al het gehaspel stilletjes haar mantel uitgedaan en opgehangen. Nu, terug in de keuken, moet ze precies vertellen, wat er gebeurd is. Ze spaart zichzelf niet, ze biecht eerlijk op, dat zij de meeste schuld heeft en Anna zich alleen door háár heeft laten overhalen, maar het valt lang niet mee. Tante is ditmaal eens echt kwaad op haar, en de baas beslist kort en goed:

„Brood eten en dan meteen naar bed!”

ZO KAN HET NIET !

Mien is op de slaapkamer bezig haar jurk los te knopen. Ze doet het met korte nijdige rukjes en een gezicht als een onweerswolk. Mien heeft het land!

't Is alweer bijna een week geleden, dat ze dat geval met die waterkranen heeft uitgehaald. Een dag of drie heeft ze zich na die bewuste zaterdag extra bedaard gehouden, want dat ongewoon vroeg naar-bed-gaan is haar helemaal niet bevallen. Maar al te lang houdt ze 't niet vol om zo erg kalm te zijn, dat laat zich begrijpen.

't Is veel te gezellig, om zo af en toe de boel eens flink op stelten te zetten. Om bijvoorbeeld een hele hoop zand en steentjes bijeen te rapen, daar met behulp van een touw en wat oude kranten een reuze-groot pak van te maken en dat met een bons op de achterdeur aan het eerste het beste huis in 't dorp te bezorgen. In het donker gehurkt onder 't raam, kun je dan stilletjes pret hebben om de verbazing en schrik van de vrouw, die het rare cadeautje uitpakt en haar brandschone keuken kwistig vol rommel strooit. Thuis heeft ze er veiligheidshalve maar over gezwegen. Later, als het te lang geleden is om er nog brommen voor te krijgen, zal ze 't wel eens vertellen.

Minder goed is het afgelopen met de grap, die ze vanmiddag bij 't uitgaan van de school heeft bedacht. Ze was met een paar klasgenoten aan 't touwtje-springen in de dorpsstraat, toen baas Veenwijk, de groenteboer, er met zijn kar aankwam. En natuurlijk kwam zij toen weer op 't idee, om in een on-

bewaakt ogenblik, toen de baas met een lastige klant aan het kibbelen was, de kar te laten kiepen. Ze was niet van plan, om er met de appels en peren vandoor te gaan, natuurlijk niet. Maar o, wat was die baas Veenwijk driftig, toen hij zijn fruit links en rechts over straat zag rollen! Hij wou direct weten, wie hem dat koopje geleverd had, en Mien, doodsbenauwd, dat een verkeerde de schuld zou krijgen, heeft zichzelf onverwijld als de boosdoenster aangemeld. Toen is de woedende groenteman, na zijn koopwaar opgezocht en in veiligheid gebracht te hebben, zelf met haar mee naar huis gegaan — en daar heeft hij staan opspelen, dat 't niet mis was. Als baas Hovinga kinderen in huis wou halen, dan was dat zijn eigen zaak, maar dan had hij er voor te zorgen, dat anderen daar geen narigheid van ondervonden. 't Was altijd dat nichtje van Christien, dat de boel op z'n kop zette. Eerst met die sik van Jaantje de Kotter, toen met die kranen van de dokter en de notaris, en nu dit weer! Dat kind zou daar in de stad wel een mooie opvoeding hebben gekregen!

Miens tante is totaal van streek geraakt door de woordenstroom van de groenteboer. Baas Hovinga heeft de man rustig uit laten tieren er toen gezegd, dat hij nu eerst wel eens wou horen, wat er eigenlijk te doen was, want dat hij er zó niets van maken kon. Daarna is het verhaal losgekomen, half door baas Veendijk en half door Mien zèlf verteld. En 't gevolg van die hele geschiedenis is, dat Mien de eerstvolgende zaterdagmiddag voor straf niet naar Anna mag.

Nu is het avond en staat ze zich boven, op haar slaapkamer, uit te kleden. Tante Christien is uit, naar de naaikrans. Daar gaat ze trouw elke donderdagavond naar toe. Ze zal Mien deze keer dus niet komen instoppen, maar dat is het ergste niet. Mien is uit haar humeur. En niet zo'n klein beetje ook. Ze heeft nog nooit zo'n medelijden met zichzelf gehad als vanavond. Is het nu zó erg wat ze gedaan heeft? Moeten ze daar nu zo'n drukte van maken? Baas Hovinga is ook zo verschrikkelijk streng! Opoe zou haar hoofd geschud hebben, nou ja, en ze zou ook wel gezegd hebben, dat het niet goed was.

Maar daar zou het dan ook bij gebleven zijn. Hier mag je nou letterlijk niets, voor alles krijg je straf of een preek. En als tante het nu nog eens voor haar opnam! Die is toch eigenlijk baas over haar, nu ze niet meer bij opoe woont. Maar jawel, dat kun je net denken! Tante vindt alles goed, wat baas Hovinga beslist, bij haar hoeft ze zich niet te beklagen! Afijn, zij is lekker koppig geweest vanavond. Ze is naar boven gegaan zonder welterusten te zeggen. Ze is er wel niet zeker van, of de baas zich daar zo heel veel van aantrekken zal, maar het geeft toch een soort van voldoening.

Ziezo, ze is uitgekleet. Nu haar nachtopon aan en dan maar gauw er onder. Ze wil slapen, als tante thuiskomt, niemand moet denken, dat ze van spijt of verdriet wakker ligt.

Pas wanneer ze in bed is gestapt en zich zo goed als ze kan in de dekens gerold heeft, denkt ze er aan, dat ze haar avondgebed nog moet doen. Dat heeft ze vroeger als heel klein meisje al van haar vader geleerd, als die haar 's avonds zelf naar bed bracht. Toen hij er niet meer was, deed grootmoeder het met haar, en hier in huis zorgt tante er altijd voor, dat ze 't niet vergeet.

Maar nu. . . . Moet ze nu gaan bidden, in zo'n boze bui? Kan dat wel? „Bidden met een boos hart is geen ècht bidden!“ zegt opoe altijd. Moet ze dan gaan slapen zonder haar gebed op te zeggen? Dat heeft ze nog nooit gedaan, zo lang ze zich herinneren kan. En — nee, dat durft ze niet ook. Ja maar, wat dan?

Diep in haar hart wéét ze wel, wat ze doen moet. Naar beneden gaan en zeggen, dat ze in 't vervolg beter oppassen zal. Maar dat doet ze niet, nee hoor! Dan toch maar liever proberen om zonder bidden in slaap te komen. En ze probeert het. Ze knijpt haar ogen dicht en doet haar best om aan alles en nog wat te denken, behalve aan 't gebeurde van vanmiddag. Maar het helpt niet. Het stemmetje van haar geweten begint haar te plagen en dat zegt heel andere dingen dan zij zichzelf daarstraks wijsmaken wou. Het zegt, dat ze toch wel heel ondeugend is en dat baas Hovinga toch eigenlijk ook wel erg

veel last van haar heeft. Zo prettig is het gerust niet, om nu een paar scheldende dienstmeisjes en dan weer een nijdige groenteman aan de deur te krijgen. Het zegt ook, dat opoe er zeker verdriet van zou hebben, als ze wist, dat haar Mientje zo koppig was en dat vader er ook vast niet blij om zou zijn. Vader is in de hemel. Zou hij haar daar kunnen zien? Zou hij weten, dat ze niet gebeden heeft vanavond? Ze keert zich onrustig om, zodat de dekens losschieten. Vader weet er misschien niets van, en opoe helemaal niet. Maar de Here Jezus, Die weet het wél. En Hem verdrietig maken, is het ergste wat je doen kunt! Mien krijgt het benauwd. Nee, zó kan ze niet slapen! Ze móét bidden, eerder wordt het daarbinnen niet rustig. Maar dan moet er eerst wat anders gebeuren, daar is geen ontkomen aan. Resoluut laat ze zich dan ineens uit bed glijden, stapt in haar pantoffeltjes, die ze voor de stoel naast haar ledikant heeft gezet en gaat in haar nachtop, met kloppend hart, de trap af en naar de keuken.

HET KOMT WEL IN ORDE MET MIENTJE

Baas Hovinga zit in zijn hoekje naast het keukenraam en rookt met langzame trekjes zijn pijp. 't Is stil om hem heen, nu zijn huishoudster uit is, maar dat is niet erg. Baas Hovinga houdt wel van stilte. Als je een dagje ouder wordt en heel veel mee-gemaakt hebt, dan mag je daar 's avonds graag een poosje aan zitten denken, zonder dat iemand je hoort.

Toch zijn het deze keer niet de dingen van vroeger, waar de oude baas in gedachten mee bezig is. Hij denkt over Mientje. Een wonderlijk schepseltje is ze toch. Hoe meer kwajongens-streken ze uithalen kan, hoe beter het haar naar de zin schijnt te gaan.

Of 't hem spijt, dat hij haar in huis heeft genomen? Welnee, stellig niet. Ze mag lastig zijn en het wel eens te bont maken ook — het geeft toch wel vrolijkheid in hun stil eentonig le-ventje. Bovendien, kwaad van natuur is ze lang niet. Als ze hem of tante ergens mee helpen kan, dan is 't haar nooit te veel moeite. Als ze er maar eens wat meer aan dacht, dat ze niet door alles heen haar eigen gang kan gaan. Vandaag dat geval met baas Veenwijk weer! De man was buiten zichzelf van woede, je kon hem op straat horen schreeuwen. Het kind moest toch bedenken, dat zoiets voor hen ook niet meevalt. En nu meent ze zeker nog, dat ze heel onrechtvaardig behandeld wordt, omdat ze zaterdag niet naar de stad mag. Dat was wel te zien aan het boze gezicht, waarmee ze daarstraks zonder goedennacht-zeggen de keuken uit ging. Nu ja, morgen is die bui wel afgezakt en dan zal hij nog eens kalm met haar praten.

Ze moet begrijpen, dat straffen alleen maar een middel is, om haar wijzer te maken en dat het heus niet gebeurt om haar te plagen of verdriet te doen.

Baas Hovinga wordt in zijn gedachten gestoord door 't gepiep van een deur. Hij gaat rechtop zitten en luistert. 't Zal het poortje aan de straat toch niet wezen? Even het raam uit zien. Nee, er komt niemand aan. Dan is de deur naar de gang zeker niet goed dicht.

Hij wil alweer achterover gaan leunen, maar zover komt hij niet. Want — nee maar, wat is dat nu? De keukendeur gaat ook open, eerst op een kiertje, dan helemaal. En als hij verwonderd die kant uit kijkt, ziet hij Mien op de drempel staan, in haar nachtjapon en op haar pantoffels. Ze schijnt niet goed te weten, wat ze doen moet, terug gaan of verder komen. Maar als ze de verbazing in zijn ogen ziet, stapt ze opeens kordaat naar hem toe.

„Baas Hovinga, ik kom... Ik wou u wat zeggen, ziet ul”
„Dat kan, Mientjel” klinkt het bedaard terug. „Vertel 't maar eens!”

Ja, vertel 't maar eens, dat is makkelijk gezegd. Maar hoe moet ze nu beginnen? Uit bed stappen en naar beneden gaan is eenvoudig genoeg, maar de rest!

Toch hakt ze na even gearzeld te hebben de knoop door. „Ziet u, ik wou eigenlijk zeggen, dat 't me spijt, van vanmiddag bedoel ik!”

Ziezo, dat is er in elk geval uit. Nu zal het verder wel vanzelf gaan.

Even kijkt de oude man verrast op. Dan trekt hij de kleine zondares naar zich toe, zodat ze nu tegen zijn stoel leunt. „Kijk me eens aan, Mientjel” zegt hij rustig.

Ze doet het onmiddellijk, nu nog meer van haar stuk gebracht door de vriendelijke toon, waarop het gezegd wordt. „Nu moet je me eens heel eerlijk zeggen”, gaat baas Hovinga door, „of je spijt heb om de straf of om 't geval zelf!” „Om allebei”, bekent ze direct, „maar het meest omdat 't voor u en voor tante zo lastig is!”

En 't is wel aan haar gezicht te zien, dat ze dat laatste ook werkelijk meent.

„Dàn is 't goed!” is het antwoord. „Dàn kunnen we verder praten. Kijk eens, Mientje, je bent maar niet alleen op de wereld. Je kunt maar niet altijd doen, waar je zèlf plezier in hebt. 't Is helemaal niet erg, om jezelf eens aan 't lachen te maken, maar dan moet je er eerst bij nadenken of er ook mensen zijn, die daar last mee kunnen krijgen!”

Nu verdedigt Mien zich toch weer.

„Als baas Veenwijk niet zo gauw kwaad geworden was, dan had ik hem echt wel geholpen om de boel weer in de kar te pakken!”

„Dat is wel mogelijk, maar dan kon baas Veenwijk niet vooruit weten. Je kunt nou eenmaal niet aan eens anders neus zien, wat z'n bedoeling is, wel?”

Dat is waar, moet Mien toegeven. En tegelijk bedenkt ze, dat zij zelf, als het háár kar was geweest en iemand haar zo'n verrassing bezorgd had, misschien wel net zo opgestoven zou zijn als baas Veenwijk.

„Moet ik daar nou ook naar toe, om beterschap te beloven?” vraagt ze ongerust, weifelend tussen haar gevoel voor eerlijkheid en haar angst voor de driftige groenteboer.

Maar gelukkig, dat hoeft niet.

„Daar kun je beter een dag of wat mee wachten!” meent baas Hovinga. „En dan zou ik nou m'n bed maar weer eens opzoeken, anders kijkt tante zo meteen ook nog zuinig!”

Mien is blij, dat ze gaan mag. Toch blijft ze nog heel even staan.

„Bent u nou weer goed?” wil ze weten.

„Zeker, Mientje, maar vertel me eens, waarom je daar vanavond nog zo expres voor terug kwam. Dat had toch net zo goed kunnen wachten tot morgen!”

Mien krijgt een kleur: Lieve deugd, hoe moet ze dát nu weer uitleggen? Bij opoe zou ze er geen moeite mee gehad hebben, dáár gaat zoiets heel gewoon. Maar hier....

Toch, omdat ze wel begrijpt, dat er op antwoord gewacht

wordt, raapt ze al haar moed bij elkaar en zegt eerlijk: „Ik had m'n avondgebed niet gedaan, ziet u, en toen kon ik niet slapen. Daarom moest ik eerst naar u toe!”

Dan keert ze zich meteen om en maakt, dat ze de keuken uit komt. Pas wanneer ze boven is, schiet het haar te binnen, dat ze nu nóg vergeten heeft om welterusten te zeggen. Maar dat is nu niet erg meer. Ze kan nu tóch rustig gaan slapen. En met een verlicht gevoel knielt ze bij de stoel naast haar bed, net als altijd.

Beneden leunt de oude man weer achterover in zijn stoel. Zijn pijp is uitgegaan, maar in zijn ogen ligt een glans van blijdschap.

„Ik had m'n avondgebed niet gedaan.... Daarom moest ik eerst naar u toe....!”

Dat heeft Mientje dus wel begrepen, dat het niet goed komen zou, als je niet gebeden hebt. Haar opoe mag een heleboel dingen verkeerd hebben aangepakt, maar dát heeft ze haar toch geleerd!

Een hele poos later staat tante Christien, klaar om zelf naar bed te gaan, voor het ledikant van haar nichtje. Ze legt de verwoelde dekens terecht en stopt ze zorgzaam in. Mien merkt er niets van, ze slaapt als een roos. Tantes gezicht staat o zo tevreden. „Het komt wel in orde met Mientje!” heeft de baas haar vanavond verzekerd. Méér heeft hij niet gezegd, maar ze veronderstelt, dat hij wel met Mien gepraat zal hebben. Ze is wel eens bang, dat hij genoeg van Miens kuren zal krijgen, maar zover is het dan nu nog niet. Een beste man is hij toch, denkt tante. En dankbaar stapt ze in bed.

MIEN DE ROBBEDOES

De grote vakantie komt en is naar Miens zin veel te gauw voorbij. De eerste twee weken heeft ze bij Anna mogen logeren. Dat is nog nooit eerder gebeurd, daarom was het nu juist zo leuk. 't Was wel een beetje behelpen, want Anna's moeder heeft geen logeerbed, zodat ze met hun drieën — een zusje van Anna er ook nog bij — in een twee-persoons ledikant moesten slapen. Maar wie zou dáár nog zuinig om kijken? Toch zeker niemand. En Anna en Mien helemaal niet.

Ze hebben zich in die dagen met alles en nog wat vermaakt. Mien was natuurlijk veel bij haar grootmoeder, dat namen ze haar volstrekt niet kwalijk bij Anna thuis. 't Sprak immers vanzelf, dat de oude vrouw haar kleinkind graag bij zich had in de vakantie. Een enkele keer kwam Anna mee, maar meestal ging Mien er alléén naar toe. Oom Gijs en tante Ko waren op nog méér kinderbezoek niet gesteld. Dat kon je wel merken, al zeiden ze er niet rechtstreeks wat van.

Maar al was Mien vaak bij opoe, ze hield nog genoeg tijd over om zich met Anna en haar broertjes en zusjes bezig te houden. Ze hebben gespeeld en gestoeid en de buurt op stellen gezet, zodat de mensen hoofdschuddend tegen elkaar zeiden:

„Je kunt wel zien, dat die wildebras van juffrouw Graaf er weer bij is. Die is alle jongens de baas, als 't om malle streken gaat!”

Mien heeft ook wat geleerd in die veertien dagen. Eén van Anna's broers heeft het eindelijk van zijn vader en moeder

gedaan gekregen, dat hij op z'n verjaardag een fiets mocht hebben. Hij geurt er verbazend mee, want hij was door de hulp van een schoolkameraadje de kunst al een hele tijd machtig. Op een goeie dag heeft hij Anna en Mien aangeboden om ook fietsen te leren, en natuurlijk heeft vooral Mien direct toegehapt. Anna wou het ook wel proberen, maar toen ze een paar maal omver was gerold en een schram aan haar knie had opgelopen, bedankte ze er verder feestelijk voor en liet ze het voor de rest maar aan Mien over.

„Echt meisjeswerk, om zo gauw bang te wezen!” smaalde haar broer verachtelijk. „Nee hoor, dan kun je honderdmaal beter met Mien te doen hebben!”

De laatste week van de vakantie ging Anna op reis naar een oom in Friesland. Vóór die tijd mocht zij nog een paar dagen bij Mien wezen. Dat is ook wel prettig geweest, al kon er van fiets-oefeningen niets komen. Tante Christien dorst haar eigen fiets er niet aan te wagen, en Anna zou het ook voor geen geld van de wereld meer aangedurfd hebben. Maar Mien heeft het in dat korte poosje bij Anna's ouders dan toch maar uitstekend geleerd.

Nu is de vakantie weer om en de septembermaand ook. Het wordt winter. Dat is altijd een heel slechte tijd voor baas Hovinga. Zo gauw de zomer uit het land is en de koude nachten komen, krijgt hij 't met reumatiek te kwaad. Dan komt hij zijn leuningstoel haast niet uit en heeft tante Christien haar handen vol werk, omdat ze er dan van alles bij moet doen, waar de baas anders zèlf voor zorgt. Zo gaat het deze winter ook. Oktober heeft nog maar pas ingezet of het gesukkel begint al.

Gelukkig, dat Mien er nu is en tante zoveel uit de handen kan nemen! Ze wast in haar eentje de borden en kopjes, ze sleept alle boodschappen aan en maakt haar eigen bed op, al gaat dat in 't begin erg onhandig. Ze doet het zonder mopperen, tante staat voor haar toch óók altijd klaar. Zelfs haar

bezoeken in de stad zou ze er aan gegeven hebben, als tante daar zelf niet heel beslist tegenop was gekomen.

„Nee kind, zó erg zullen we 't nou niet maken. Je moet één keer in de week naar opoe toe, dat is afspraak. En die paar uur bij Anna mag je gerust wel hebben!”

Nu is het woensdagmiddag en Mien is klaar om naar opoe te gaan.

„Mag ik nou voor dit éne keertje uw fiets niet es meenemen, tante? Ik zal er heus erg voorzichtig mee wezen!” bedelt ze achter 't huis.

Tante Christien weifelt even. Mien heeft dat na de vakantie al telkens gevraagd, en iedere keer heeft ze nee gezegd. Maar het kind heeft haar de laatste weken zo flink geholpen, daar mag ze toch eigenlijk wel eens wat voor hebben ook.

„Nou, vooruit dan!” geeft ze toe. „Maar alléén vandaag, hoor, en oppassen, dat ik je zonder gebroken armen en benen weer thuis krijg!”

„Ja tante, natuurlijk!”

Mien heeft de fiets al te pakken, geeft tante een klinkende zoen als beloning en gaat er voor háár doen werkelijk heel kalm vandoor.

„De groeten aan opoe!” roept tante haar na. Dat is elke week dezelfde boodschap.

De baas kijkt bedenkelijk, als zijn huishoudster hem vertelt, dat ze Mien haar fiets heeft meegegeven. Als daar maar geen ongelukken van komen! Best mogelijk, dat 't nu kán, maar gewaagd blijft het toch.

„k Heb er zelf ook wel een zwaar hoofd in”, moet tante bekennen, „maar je kunt niet al benauwd zijn. Ze is al haast elf, en ze zal toch wel een kээр wijzer worden!”

Baas Hovinga twijfelt er aan, of dat al zo gauw gebeuren zal, maar hij zegt niets meer.

Opoe en tante Ko slaan de handen in elkaar, als ze Mien op de fiets van tante Christien de hoek van hun straat om zien zwaaien.

„O foei, kindje, wat griezelig!” is 't eerste wat grootmoeder zegt, als haar kleindochter eenmaal binnen is.

„Ik ben toch zo klein niet meer, opoe!” lacht Mien overmoedig. „En het mocht van tante Christien, voor één keertje!” Oom Gijs geeft ditmaal zijn nichtje gelijk. Die vrouwen denken maar aanstonds aan ongelukken! Mien zit warempel al in de vijfde klas, vergeten ze dat soms? De meeste kinderen van die leeftijd rijden tegenwoordig op hun eigen fiets!

Maar opoe blijft haar hoofd schudden en tante Ko beweert, dat zij het vast niet zou willen hebben, als ze Christien was. Als Mien na goed twee uur weer opstapt, durven ze geen van beiden het raam uit kijken om haar te zien wegrijden.

De angst van tante en opoe heeft Mien in één van haar jongensachtige buien gebracht. Daardoor komt het, dat ze op de terugweg lang zo voorzichtig niet rijdt, als toen ze heenging, en ook niet zo heel scherp op het verkeer let.

Ze staat net op 't punt om een tamelijk smalle straat over te steken, als er onverwachts van twee kanten tegelijk een auto komt aansnorren: van links een bus en van rechts een vrachtwagen.

„Ik zou d'r maar eventjes afstappen, juffertje!” waarschuwt een man, die zelf óók zijn fiets al aan de hand genomen heeft. Maar dat vindt Mien helemaal niet nodig! Ze kan er nog best tussendoor, kijk maar eens!

En dan gebeurt het natuurlijk. Hoe het precies in zijn werk gaat, kan ze zo gauw niet begrijpen, ze merkt alleen, dat haar fiets een schok krijgt en dat ze zelf met een smak op de straat valt. Het lijkt even, of er iets langs haar achterhoofd schuurt. Ze hoort mensen praten, ze voelt nog, dat iemand haar optilt. Dan weet ze van niets meer.

OP DE ZIEKENZAAL

Als Mien haar ogen weer opendoet, begrijpt ze niet, wat er met haar aan de hand is. Ze ligt in een bed, dat merkt ze wel, maar 't is niet haar eigen bed en haar eigen slaapkamer. Het lijkt wel, of er nog meer mensen in de buurt zijn, ze hoort tenminste een gezoem van kinderstemmen. Maar om zich heen kijken kan ze niet, want er staat een scherm om het ledikant. Er is ook iets met haar hoofd, precies zo'n gevoel of ze haar een heel stijve muts hebben opgezet. Wat betekent dat toch allemaal? Waar is ze eigenlijk en wie heeft haar hier in dat vreemde bed gestopt?

O, wacht, daar gaat het scherm al op zij. Iemand buigt zich over haar heen. Een verpleegster, ziet ze dadelijk, en haar verbazing wordt nog groter. Zou ze dan Zou ze dan in een ziekenhuis liggen?"

„Zo, jongedame, eindelijk wakker? 't Zal tijd worden, hoor!" klinkt het vrolijk.

„Heb ik dan geslapen?" vraagt Mien verwonderd.

„En of! Je hebt niet eens gemerkt, dat we je in bed gelegd hebben!" antwoordt de zuster, die met opzet niet vertelt, dat Mien helemaal niet sliep, maar dat ze bewusteloos was, toen ze kwam.

„Ben ik nou in 't ziekenhuis, zuster? Hoe kom ik hier dan en wat is er toch met m'n hoofd?"

„O, o, wat een vragen in eens!" lacht de zuster. „Ik zal ze netjes één voor één beantwoorden. Ja, je ligt in het zieken-

huis op het Zuiderplein. Ze hebben je hier met een auto naar toe gebracht, toen je in de Schaperstraat van de fiets gevallen was. Je bent aangereiden door een autobus, daarom zit er een verband om je hoofd. Zo, nu weet je er alles van!"

Ja, nu weet Mien opeens alles weer. De fiets, de twee auto's, waar ze nog tussendoor wou, de man, die haar opbeurde, toen ze viel.

„Hoe lang ben ik hier nou al, zuster?"

„Ongeveer drie kwartier!"

Mien gaat vlug aan 't rekenen. Om even voor half drie was ze bij opoe, om kwart over vier ging ze er vandaan en een minuut of tien later keeg ze dat ongeluk. Dan moet het nu zowat kwart over vijf zijn. Ze zullen zich thuis nog niet ongerust over haar maken, ze denken misschien, dat ze wat langer dan anders in de stad gebleven is. Maar straks, als 't nog later wordt, wat dan?"

't Is, of de zuster de gedachten van haar patiëntje geraden heeft.

„Ziezo, als jij nu niets meer te vragen hebt, dan zal ik eens beginnen. Ik zou wel eens graag willen weten, hoe je heet en waar je woont, want we hebben nog niet eens bericht naar je huis kunnen sturen!"

„Ik heet Mien Graaf, zuster, en ik woon bij m'n tante. Maar die is weer huishoudster bij baas Hovinga!"

De zuster moet even glimlachen om die onduidelijke verklaring.

„Woon je hier in de stad?" vraagt ze dan verder.

„Nee zuster, ik was op bezoek bij m'n opoe!"

En Mien noemt de naam van het dorp, waar ze thuis hoort. Dat meisje schijnt dus geen ouders te hebben, denkt de verpleegster en ze schudt even meewarig het hoofd.

„Kunnen we je tante opbellen?"

„Jawel zuster, onze dokter heeft telefoon!"

„Och ja, natuurlijk. Hoe heet die dan?"

„Van der Boom!"

„En je tante?"

„Christien Graaf!”

„Prachtig, nu zijn ze al heel wat verder. Je weet zeker niet welk nummer de dokter heeft, wel? Het telefoonnummer bedoel ik!”

Nee, daar heeft Mien geen idee van. Ze bellen bij haar thuis nooit iemand op.

„Nu, dat kunnen we dan wel opzoeken in het boek!” zegt de zuster. „Ik ga nu eventjes naar de portier om het door te geven, dan kunnen ze er meteen werk van maken!”

Het scherm wordt weer goed gezet. Mien is alleen. Ze hoort de zuster weggaan en blijft in haar eentje napiekeren. Wat zal tante Christien er van schrikken, als ze hoort wat er gebeurd is! Hoe zou het met de fiets gegaan zijn? Daar heeft ze nog geen minuut aan gedacht. Dat ze ook zo eigenwijs kon wezen, om niet af te stappen, toen die auto's er aan kwamen! Die man waarschuwde nog!

Daar wordt het scherm weer op zij geschoven. Er staat nu een andere zuster voor haar bed. Ze haalt de spreid van het ledikant, legt een servet over de dekens en zet er een bordje met brood op.

„Ziezo, kijk maar eens wat je hiervan lust. 'k Zal je er zó een beker melk bij geven, eerst de anderen even helpen. We moeten een beetje vroeg eten, want om half zeven is 't bezoekuur. Dan zal er voor jou ook wel iemand komen. Ze zijn al aan 't opbellen naar je huis!”

Gelukkig, denkt Mien. Hoe eerder ze thuis alles weten, hoe liever.

„Mag dat scherm niet weg? Ik wil zo graag zien, wie hier nog méér liggen!” zegt ze, als de verpleegster met melk komt.

„De hoofdzuster heeft eigenlijk gezegd, dat we 't tot morgen vroeg er omheen moesten laten!” weifelt het jonge zustertje.

Toch zet ze het scherm heel even aan kant en nu ziet Mien, dat ze in de hoek van een grote kinderzaal ligt. Verderop staan de bedden in rijen. Háár ledikant is dus apart gezet. De kinderen zitten overeind, de meesten zijn al met hun bo-

terham bezig. Een meisje ligt nog op haar rug in de kussens, die schijnt geen trek te hebben.

„Mag ik daar morgen ook bij liggen, zuster?” Mien wijst naar de andere ledikanten.

„Ik denk van wel, je lijkt me tenminste niet zo erg ziek. Maar eerst moet de dokter geweest zijn!”

Mien zegt niets meer. Zonder pruttelen laat ze toe, dat de zuster het vervelende scherm weer om haar bed schuift. Dan vouwt ze haar handen en doet haar ogen dicht, om te bidden voor het eten.

Drie kwartier later komt tante Christien, hijgend en totaal in de war, de ziekenzaal op. 't Is eigenlijk nog geen tijd voor bezoek, de boterhambordjes zijn nog maar net weggehaald. Maar omdat ze van buiten de stad komt, wordt ze direct toegelaten.

„Kind, kind, wat heb je me laten schrikken!” is het eerste wat ze zegt, als ze zich over haar nichtje heen buigt om haar een zoen te geven. En als ze 't verband om Miens hoofd ziet, begint ze, ineens te huilen.

„Kom, kom, juffrouw, zo erg is het niet hoor!” kalmeert de hoofdzuster, die er ook bij is gekomen. „Een wond aan het hoofd is niet altijd gevaarlijk, en uw pleegkind is aardig te spreken. U moet haar niet overstuur maken!”

Tante bedaart alweer. 't Was de schrik. Ze zoekt in haar tas naar een zakdoek, boent er hardhandig mee over haar ogen en gaat op de stoel bij Miens bed zitten

„Hoe is het nou, kind?”

„Best, hoor tante. Als ik heel stil lig, dan voel ik haast niet, dat er wat om m'n hoofd zit!”

„Doet het geen pijn ook?”

„Een beetje, niet zo heel erg!”

„En verder?” Mankeert er verder niks aan?”

„Nee, echt niet. Alleen een paar schrammen!”

Dan is tante gerust, en dan wordt ze weer spraakzaam ook.

Ze zegt, dat ze na 't bezoeker naar opoe zal gaan om 't geval te vertellen. Ze schommelt nog eens in haar tas en diept een paar winterperen op, die, de baas uit de boomgaard heeft meegegeven. Over de fiets praat ze niet, evenmin als over Miens eigenzinnigheid. En als ze weg is, zegt Mien bij zichzelf, dat ze toch maar een schat van een tante heeft.

„Zuster! Zuster Alida! Weet u 't al?"

„Wat dan, Marietje?"

„Dat ik zaterdagmorgen naar huis gal De dokter heeft het zelf gezegd, en moeder zal morgen m'n kleren meebrengen!"

„Asjeblieft! Is dat even fijn?"

„Zuster! Zuster Alida! Hoort u eens even!"

„Ja Piet, wat is er?"

„Ik heb vanmiddag bezoek gehad van m'n oma uit Middelburg, die is expres gekomen, omdat ik ziek ben!"

„Nou nou! Jouw oma is op je gesteld, hoor!"

Zo gaat het de hele dag door op zaal. Zuster Alida heeft geen oren genoeg om alles te horen wat haar verteld wordt, en ze komt monden tekort om op de verhalen antwoord te geven. Maar onder dat alles door let ze voortdurend op, of alles wel netjes op regel gaat.

„Kom Lucie, zou jij je melk niet eens opdrinken? De beker staat warempel nog helemaal vol op je kastje!"

„Och toe, zuster, neemt u 't maar weg!"

„Nee, nee, zeker niet. Je bent hier om beter te worden, dat weet je toch wel? Kom, ik zal je eens helpen!"

Er is geen ontkomen aan. Lucie wordt rechtop gezet met de kussens in haar rug en de zuster blijft net zo lang bij haar staan tot het laatste slokje melk uit de beker is.

„Ziezo, dat is op. Nu maar gauw er weer onder!"

Lucie glijdt met een zucht van verlichting terug in haar holletje. Zuster Alida legt de kussens goed en stopt haar weer lekker toe.

„Welterusten, schone slaapster!”

Lachend wil ze verder gaan, maar Lucie roept haar nog even terug.

„Zuster!”

„Ja?”

„Ik mag hier toch nog wel een hele poos blijven?”

Eén ogenblik aarzelt de zuster. Dan zegt ze rustig:

„Welja, natuurlijk!” Maar tegelijk loopt ze haastig door.

Lucie vraagt niets meer, ze heeft haar ogen al weer dichtgedaan.

De zuster staat nu voor het bed van Mien, dat vanmorgen na 't bezoek van de dokter, óók in de rij is geschoven.

„Hoe is het hier? De melk al op?”

„O ja zuster, al lang!”

„Uitstekend; en hoe is dit eerste dagje bevallen?”

„Goed zuster, maar ik hoop toch, dat ik gauw weer naar huis mag!”

„Dat is dan net andersom als bij Lucie. Die zou maar het liefst willen, dat ze altijd zo stilletjes in haar hoekje mocht blijven liggen, geloof ik. Marietje niet, hé meid? Die is blij, dat ze zaterdag weggaat!”

„En of!” knikt Marietje, glunderend over haar hele gezicht. Terwijl zuster Alida verder gaat met het weghalen van de melkbekers, ligt Mien in gedachten de hele dag nog eens over te doen. Wat was alles nog vreemd en onwennig vandaag! De nachtzuster heeft haar vanmorgen gewassen. Precies zoals vroeger, toen ze een jaar of drie was en opoe haar waste en aankleedde.

„Kan ik 't zelf niet doen?” heeft ze gevraagd.

„Als je je goed voelt en niet te veel last hebt van 't verband, dan mag je 't morgen om mij gerust zelf doen!” heeft de verpleegster gezegd.

Na het brood-eten kwam de dokter op de zaal en moest de wond aan haar hoofd behandeld worden. Dat viel niet mee, vooral niet, toen 't verband er af moest. Op dát ogenblik heeft ze terdege gemerkt, dat je lang niet voor je plezier in 't zie-

kenhuis ligt. De dokter was wel vriendelijk en had allerlei grapjes, maar dat nam de pijn niet weg. Ze was blij, toen ze, weer keurig opnieuw verbonden, met rust werd gelaten.

Vanmiddag zijn opoe en tante Ko er geweest. Tante Christien komt vanavond nog even, dat mag natuurlijk, omdat ze niet in de stad woont. Mien had eigenlijk verwacht, dat opoe geweldig van streek zou zijn, als ze haar hier met zo'n ingepakt hoofd in bed zag liggen. Maar dat liep aardig los. Er stonden wel tranen in grootmoeders ogen en ze zei ook wel, dat ze erg geschrokken was gisteravond, maar ze bleef kalm.

Tante Ko deed niet anders dan zuchten. Ze had het wel zien aankomen, dat 't zo gaan zou. Kinderen horen niet zo vroeg op de fiets te zitten, en zulke wildebrassen als Mien zeker niet. Maar tussen al dat gemopper door heeft ze haar nichtje een lekkere banaan en een pak chocola toegestopt. Dat had Mien niet gedacht. Zou dan zelfs tante Ko nog een klein beetje van haar houden?

Nu is 't bezoeker voorbij en ligt Mien met een tevreden gezicht om zich heen te kijken. Gelukkig, dat ze nu niet meer achter dat nare scherm hoeft te liggen! Haar bed staat nu in een rij van vier. Aan de ene kant naast haar ligt Tine, het nufje, dat tegen iedereen opschept, omdat haar pa een auto heeft. Haar buurvrouw aan de andere kant is Marietje, die zaterdagmorgen naar huis gaat. En dáár weer naast, in de hoek bij het raam, is het plekje van Lucie.

Wat Lucie eigenlijk scheelt, weet Mien niet. Marietje heeft oorontsteking gehad en Tine is aan haar voet geopereerd, dat hebben ze haar vanmorgen al dadelijk verteld. Van Lucie heeft ze die dag nog niets anders gehoord dan een paar woordjes tegen de zuster.

„Ze doet altijd net of ze slaapt”, zegt Marietje, „en eten wil ze haast niet. Zuster Alida moet haar de lepel gewoon in de mond stoppen!”

Op Miens vraag, waarvoor Lucie hier lag, hebben Tine en Marietje allebei de schouders⁴ opgehaald.

„k Weet niet!” heeft Tine gezegd. „Ze is al zo lang hier, veel langer dan wij. Maar ze praat nooit met ons, ze ligt altijd maar stil en bezoek krijgt ze ook niet!”

En nu daarstraks opeens die vraag van Lucie aan de zuster. „Ik mag hier toch wel een hele poos blijven?”

Daar begrijpt Mien nu helemaal niets van. Waarom zou Lucie dat zo graag willen? Wie is er nu blij, als hij in een ziekenhuis liggen moet? Zij zal een luchtsprong maken, als ze er uit mag; dat stilliggen houdt ze vast niet lang uit!

Als zuster Alida vóór het brood-eten de bedden langs komt, om temperatuur op te nemen, vraagt Mien zo zacht, dat de buurtjes het niet kunnen horen:

„Zuster, waarom wil Lucie hier blijven? Gaat ze niet graag naar huis toe?”

Zuster kijkt even snel om zich heen, om te zien, of er niemand luistert. Dan bukt ze zich over haar nieuwe patiëntje en zegt vlak bij haar oor:

„Lucie hééft geen huis, Mien!”

„Geen huis?” Daar schrikt Mien van op. „Hoe kan dat, zuster?”

„Dat zal ik je eens precies vertellen, zo gauw ik er tijd voor heb. Je bent de eerste van alle kinderen hier, die daarnaar vraagt!”

Onder 't eten, bij het drukke gepraat van Marietje en Tine, vergeet Mien voor een poosje, wat ze zo pas heeft gehoord. En als tante Christien even later de zaal op komt met een tas vol appels, denkt ze er helemaal niet meer aan.

Maar laat in de avond, als ze al meer dan een uur geslapen heeft, wordt ze plotseling wakker, doordat ze links van haar iemand hoort schreien. Ze kijkt naar het bed van Marietje, maar die ligt rustig.

Daar klinkt de stem van de nachtzuster, zacht en troostend. „Stil nu maar. Ga nu maar lekker slapen. Je hoeft immers nog niet weg? Zal ik je nog eens warm onder dekken?”

Dan begrijpt Mien het. 't Is Lucie, die huilt. Lucie, die hier niet vandaan wil, omdat er geen „thuis” op haar wacht.

MIEN GAAT HAAR LES BEGRIJPEN

„Da-ag! Dag allemaal!”

Bij de zaaldeur keert Marietje zich nog eens om, zwaait met haar armen naar rechts en links tot afscheid. Dan vrolijk huppelend tussen haar vader en moeder, verdwijnt ze in de gang. Zuster Alida volgt haar, de andere zuster blijft op de zaal. De deur is nog niet dicht, of daar klinkt het uit de rij, waar Marietje gelegen heeft:

„Zuster Mar, luister eens!”

Het jonge verpleegstertje komt direct aanlopen.

„Wat is er, Mien?”

„Komt er nou meteen een ander in Marietjes bed?”

„Niet aanstonds. We gaan het vanmorgen eerst luchten en er schoon beddegoed in doen!”

„Zuster!” Mien trekt haar hoofd naar zich toe. „Zou ik niet op Marietjes plaats mogen liggen?”

„Op Marietjes plaats, naast Lucie? Waarom? Vind je Tine niet aardig?”

„Jawel, maar ik wou het tóch graag!”

„Dat moet je dan maar aan zuster Alida vragen. Die is baas op de zaal!” besluit zuster Mar.

Zuster Alida kijkt niet vreemd op. Ze vindt het dadelijk goed. Tine zal gauw genoeg een ander buurmeisje krijgen en Mien schijnt graag wat beter kennis met Lucie te willen maken. Zo gauw het bed van Marietje dus weggebracht is om gelucht te worden, wordt Miens ledikant doorgeschoven en komt ze bij Lucie te liggen.

In 't begin heeft ze weinig aan de verandering. Lucie neemt geen notitie van haar, ze ligt maar een beetje te soezen en blijkt niet eens te merken, dat ze weer iemand naast zich gekregen heeft. Mien weet nu zelf ook niet wat ze moet zeggen. Misschien was het toch beter geweest, als ze bij Tine gebleven was. Die is wel een beetje verwaand, maar ze práát tenminste!

Zo wordt het etenstijd. Zuster Mar legt servetjes over de bedden, zuster Alida brengt de soepborden rond. De meeste kinderen beginnen meteen te lepelen. Een stuk of drie vouwen de handen, Mien ook. Maar als ze haar ogen al dicht heeft gedaan, om stil voor zichzelf haar gebed op te zeggen — dan klinkt er opeens een verwonderd stemmetje uit het ledikant naast haar:

„Wat ga je nou doen?”

„Bidden natuurlijk!” geeft Mien terug. „Dat móét toch, als je gaat eten!”

„Bidden? Wat is dat? Moet dat van de dokter?”

„Nee”, probeert Mien uit te leggen, „bidden is praten tegen de Here Jezus. De Here Jezus heeft alles gemaakt, zie je, en nou moet je vragen, of Hij ook maken wil, dat het eten helpt!”

Lucie's ogen staan wijd van verbazing. Ze is helemaal uit zichzelf rechtop gaan zitten, wat ze anders nooit doet.

„Alles gemaakt. De mensen en de bomen en de hele wereld?” Mien knikt.

„Wat een knappe man is dat dan! Woont die hier in de buurt?” Daar moet Mien even om lachen.

„Welneel De Here Jezus is in de hemel en Hij is niet eens een man. Hij is.... God!”

Nu begrijpt Lucie er niets meer van.

„God, dat is toch een lelijk woord? Dat zeggen de mensen toch, als ze boos zijn?”

„O ja, maar dán is 't vloeken!” weet Mien.

Op dat ogenblik komt zuster Alida naar hen toe.

„Zeg jongedames, hoe denken jullie er over? Moet dat bord soep tot vanavond toe op bed blijven staan?”

Ze doet haar best om het streng te zeggen, maar haar ogen lachen.

„Zuster!” Lucie trekt haar aan de mouw. „Mien zegt, dat je eerst bidden moet, voordat je eet!”

„Nu, dan moet Mien dat doen en dan maken jullie allebei als de wind je bord leeg. Er moet nog meer gegeten worden dan enkel soep!”

Zo gebeurt het. De meisjes eten verder zwijgend af. Maar als ze helemaal klaar zijn en Mien wil gaan danken, vraagt Lucie verbaasd:

„Moet je nou wéér bidden? 't Is nou toch op!”

„Ja, maar nou moet ik er weer voor danken. Dat hoort zo!”

„Kan de Here Jezus dat dan horen? Hij is hier toch niet!”

„O, jawel! Hij is overall!”

„Overal? Hoort Hij ons hier dan ook praten?”

„Ja en Hij ziet ons ook!”

„Waarom zien wij Hem dan niet?”

Op die vraag weet Mien geen antwoord en ze krijgt er ook geen tijd voor, want zuster Alida komt de borden weghalen.

„Nee maar, Lucie toch! Alles op? We gaan vooruit, hoor!”

„Ik hoef er toch niet uit, hé zuster? Ik mag toch nog blijven?”

„Altijd dezelfde vraag. Ja, je mag nog een poosje blijven, maar daarom moet je toch wel flink eten!”

Als zuster weer weg is, vraagt Lucie aan Mien:

„Heb jij die dingen allemaal van je moeder geleerd, over dat bidden en zo?”

„Nee van m'n opoe. M'n moeder is dood! Al heel lang. Ik heb haar niet eens gekend, ze is gestorven, toen ik nog in de wieg lag!”

„En je vader, leeft die ook niet meer?”

„Nee, ik heb alleen maar een opoe en twee tantes — en dan oom Gijs, maar die is een brompot!”

„Ik heb ook geen vader en moeder!” zegt Lucie verdrietig.

„Mijn moeke is nog maar twee jaar dood, en vader. . . Ja,

dat weet ik zelf niet. Dat hebben ze me nooit verteld!"

„Waar was je dan voordat je hier kwam?" wil Mien weten. „Bij Job en Katrijn in de woonwagen. Job is m'n broer, maar niet helemaal ècht. We hadden wel allebei dezelfde moeder, maar hij heeft een andere vader gehad!"

„Een stiefbroer dus!" denkt Mien hardop. „En Katrijn, is dat z'n vrouw?"

„Ja, maar ze waren niet aardig voor me, vroeger bij moeke al niet en later helemaal niet meer!"

„Sloegen ze dan?" vraagt Mien verschrikt.

„Ook wel eens, als ze een erg slechte dag gehad hadden. Ze liepen met bezems, die maakten ze zelf. Maar ze mopperden altijd, ze zeiden, dat ik een last voor ze was."

Ze slikt even om niet te gaan huilen.

„Toen ik naar 't ziekenhuis moest, toen zijn ze weggegaan, ik weet niet eens waar naar toel!"

„Tijd voor 't rustuurtje, kinderen!" waarschuwt de zuster.

Het wordt meteen stil op de zaal. De meesten gaan een slaapje doen, Lucie draait zich ook weer om. Ze heeft zoveel gepraat vanmiddag, daar is ze moe van geworden

Mien doet haar ogen wel dicht, maar ze slaapt niet. Ze kán niet slapen, het denken aan Lucie's verdriet houdt haar wakker. Wat vreselijk, om zo'n broer te hebben, die je een last vindt en er stiekum vandoor gaat, terwijl je in 't ziekenhuis ligt! En zou hij nu nooit meer terugkomen? Waar moet Lucie dan heen, als ze beter is? O, wat is zij, Mien, dan rijk! Zij heeft haar grootmoeder, tante Christien, tante Ko, die toch ook heus wel een beetje meevalt. . . . En baas Hovinga mag dan wat streng zijn, maar hij heeft nooit gezegd, dat ze een last voor hem was, al heeft ze 't hem ook nóg zo vaak lastig gemaakt met haar dolle streken!

„We moeten heel dankbaar zijn, dat baas Hovinga jou in huis nemen wil!"

Dat zei opoe nog tegen haar, een week voordat ze naar 't dorp zou gaan. Dankbaar. . . . Ze is het lang niet altijd geweest. Ze heeft dikwijls geprutteld, omdat ze zo weinig mocht en zo

gauw straf kreeg. Nu begint ze te begrijpen, hoe goed ze het al die tijd heeft gehad, en dat maakt dat ze zich nu in eens heel erg schaamt. 't Moet anders worden, als ze weer thuis is, dat voelt ze. 't Zal wel moeilijk wezen om braaf en gehoorzaam te zijn en het zal misschien ook niet altijd lukken. Maar proberen moet ze het toch, en dat wil ze ook.

TANTE CHRISTIEN DOET EEN ONTDEKKING

De volgende dag is het zondag en dan is er 's middags bezoeker van drie tot vier. De kinderen zijn daar 's zondags extra blij mee, want 't zaterdags mag er geen mens komen, omdat de hele boel dan een schoonmaakbeurt krijgt.

Opoë en tante Christien zijn de eersten, die, binnenkomen. Tante heeft zich gehaast vandaag, dat kun je wel zien aan haar hoogrode kleur. Op zondag rijdt ze niet met de bus, ze heeft dus het hele eind moeten lopen en bovendien ook haar moeder nog eerst afgehaald.

Het eerste was ze ziet is, dat Mien weer een andere plaats heeft gekregen.

„Wat nou, ben je alweer verhuisd?“ wil ze dadelijk weten, als ze haar goedendag gekust heeft.

„Ja tante. 'k Zal u straks wel vertellen waarom!“

Opoë legt een zakje met speculaas op Miens dek.

„Hier Mientje, van tante Ko. Ze komt zelf wel weer eens op een wéékse dag!“

Tante Christien heeft de stoel, die achter het ledikant staat, aan 't hoofdeind gezet.

„Gaat u maar zitten, ik blijf wel staan!“ zegt ze tegen opoë. Maar Mien wijst vlug naar het lege bed van Marietje.

„Daar staat er ook één, tante. Neemt u dié maar!“

Het wordt nu hoe langer hoe drukker op de zaal. Telkens gaat de deur open en komen er mensen binnen. Het duurt geen kwartier, of alle kinderen, op Lucie na, hebben bezoek.

„Komt er voor dat meisje niemand?“ vraagt opoë al gauw.

„O nee, moet u luisteren!”

En Mien doet in geuren en kleuren, maar zo dat alleen tante en grootmoeder het verstaan, 't verhaal van alles, wat Lucie haar gistermiddag verteld heeft.

„En opoe, hoor eens — ze wist niet eens wat bidden was! Ze vroeg, of ik dat van de dokter moest! En van de Here Jezus had ze ook nog nooit gehoord!”

„Stakker!” zegt opoe medelijdend, maar meteen kijkt ze verbaasd naar haar dochter. Want die slaat opeens de handen in elkaar en roept:

„Nóu weet ik het!”

„Wát weet je, kind?” vraagt de oude vrouw.

Tante Christien keert zich naar haar nichtje.

„Zeg Mien, ik heb jou toch wel eens verteld, dat er vorige winter een woonwagen bij ons in 't dorp heeft gestaan?”

„Ja tante, vlak bij dat stuk grasland van Jaantje de Kotter. U zei er nog bij, dat die man de laatste nacht vier kippen bij baas Hovinga gestolen had!”

„Precies. Nou, dat moeten diezelfde mensen geweest zijn, waar jij het zo pas over had. Ik dacht al direct, toen ik dat meisje hier zag liggen: waar heb ik dat kind toch eerder gezien? Nee maar, dáár zal de baas van opkijken, als ik 't hem vertel!” Na een half uurtje komt zuster Alida waarschuwen, dat er nog méér bezoek is voor Mien.

„Dat zal Anna met haar moeder zijn, die zouden ook komen vandaag!” zei opoe. „Dan zullen wij nou wel op moeten stapen, Mientje!”

En dan, zich ineens bedenkend:

„Weet je wat, Christien, dan loop jij nou op je gemak naar 't dorp terug en ik ga bij dat andere meisje zitten. Dat mag zeker wel, of niet zuster?”

„Ga uw gang maar, hoor!” lacht de verpleegster. „'t Overkomt Lucie niet alle dagen, dat ze visite krijgt!”

„Geeft u die koekjes dan maar aan háár, opoe. Ik heb nog appels en chocola!” stelt Mien voor.

Het zijn werkelijk Anna en haar moeder, die even later bij

Miens ledikant zitten. Maar onder 't praten met hen gaan haar ogen telkens naar de hoek bij 't raam. Wat een snoes is die opoe van haar toch! Marietjes moeder keek nooit naar Lucie, al zat ze tussen de twee bedden in.

Als de tijd voor 't bezoek voorbij is en opoe afscheid moet nemen, ziet Mien, dat ze zich over Lucie heen buigt en háár ook een kus geeft. Dan komt ze nog even haar kleindochter goedendag zeggen.

„Als ik weer kom, verdeel ik het!” zegt ze. „Een half uur bij jou en een half uur bij Lucie, dan hebben jullie allebei wát!” En Mien vindt dat best.

In de gang praat opoe met zuster Alida na over Lucie.

„Het kind ligt hier al drie maanden!” vertelt de zuster. „Ze was totaal verzwakt door de slechte verzorging, die ze daar

in die woonwagen kreeg. In 't begin was ze net een schuw vogeltje, ze schrok al, als we maar naar haar keken. De laatste tijd knapt ze aardig op, maar waar moet ze naar toe, als ze weer helemaal in orde is? Hier in 't ziekenhuis kunnen we haar niet houden, dat spreekt!"

Mien is geweldig benieuwd wat baas Hovinga wel van haar tantes ontdekking zal zeggen. Zelf kan ze er niet over uit, dat die man uit de woonwagen, waar ze in 't dorp zo afkerig over praten, de broer van Lucie is. Ze herinnert zich nu ook wel, dat slager Mansberg, toen hij kort vóór de zomervacantie een avond bij hen was, zo langs zijn neus weg tegen de baas zei:

„Ik zou maar goed op m'n kippenhok letten, buurman. Dat landlopersvolk moet hier weer in de buurt zijn!"

Maar in hún dorp is de wagen toen toch niet gekomen.

Ja, baas Hovinga zal er wel van opkijken, dat dat kind uit diezelfde wagen nu vlak naast haar op de ziekenzaal ligt. Maar als tante hem alles vertelt, wat ze van haar gehoord heeft, dan zal hij net zo goed medelijden met Lucie hebben als opoe, daar twijfelt Mien niet aan. Ze zal 't hem zelf ook nog eens vertellen, zo gauw ze uit het ziekenhuis terug is. Eerder zal dat niet kunnen, want tante zei daarstraks, dat de baas nog veel last van zijn reumatiek had, om naar de stad te komen. Er gebeurt die dag nóg iets, waar Mien verrast over is. Als de zusters om half zes de spreien wegnemen voor 't boterham-eten, buigt Lucie zich half uit haar ledikant en zegt zacht: „Als we zo meteen brood krijgen, dan ga ik óók bidden en danken, net als jij. Je opoe heeft me geleerd, hoe het moet en ze heeft me ook een heleboel van de Here Jezus verteld!"

Die avond zijn er twee meisjes op de zaal, die ó zo gelukkig gaan slapen. Lucie, omdat die opoe van Mien zo lief voor haar is geweest, en Mien, omdat opoe en zij samen Lucie bij de Here Jezus gebracht hebben.

Mien heeft in haar ziekenhuistijd niet over te weinig bezoek

te klagen. Tante Christien komt iedere dag en opoe vast tweemaal per week. 's Avonds blijft zij meestal weg, omdat ze zo slecht in 't donker op straat kan wezen. Tante Ko wipt zo af en toe maar eens aan en Anna komt beurtelings met haar vader en moeder. Eén keer verschijnt zelfs Jaantje de Kotter, die uit een grote beugeltas het malste cadeau opdiept, dat je je denken kunt: een flesje sikkemelk!

Baas Hovinga stuurt elke dag wat anders. De eerste maal nadat tante hem 't verhaal van Lucie gedaan had, kwam ze 's avonds de zaal op met twaalf eieren, waarvan ze de helft bij Mien en de rest bij Lucie bracht.

„Asjeblijft! Samen delen, heeft de baas gezegd!”

Toen hebben Miens ogen gestraald van blijdschap, en nóg eens heeft ze zichzelf beloofd, dat ze 't de oude man nooit meer moeilijk zal maken.

WEER THUIS

Baas Veenwijk, de groenteboer van 't dorp, heeft groot nieuws voor zijn klanten. Hij is er zó vol van, dat hij overal minstens een kwartier staat te praten. En dat is anders helemaal zijn gewoonte niet, want baas Veenwijk is een onvriendelijk mannetje. Maar als je ook zóiets bijzonders te vertellen hebt. . . .

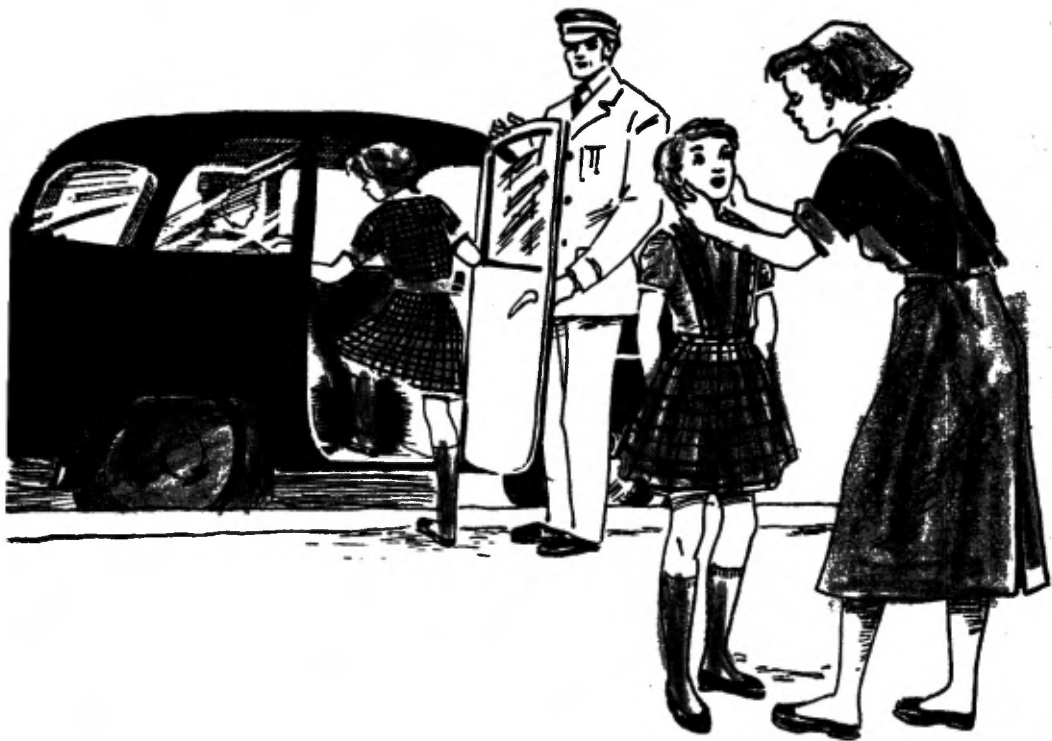
Stel je voor, daar komt me vanmorgen dat nichtje van Christien Graaf terug uit het ziekenhuis en de mensen kunnen nooit raden, wie er met haar mee komt! Niemand meer of minder dan dat meisje uit die landloperswagen, die hier verleden jaar aan de weg naar de stad stond!

Hoe het geval precies in elkaar zit, heeft hij niet goed begrepen. Maar als Christien het hem gistermiddag niet zelf had verteld, dan zou hij 't nooit geloofd hebben, dat weet hij wel! De dorpsvrouwjes schudden in stomme verbazing het hoofd. Dat hadden ze nou toch heus niet gedacht, dat baas Hovinga op z'n ouwe dag nog zó onverstandig zou worden! 't Lijkt wel, of hij er een soort kindertehuis op na wil gaan houden! Met Mien is het nóg wat anders, dat is het nichtje van zijn huishoudster. Maar zo'n kind uit een woonwagen. . . . Wie heeft het ooit van z'n leven gehoord!

Maar al begrijpen de mensen er niets van, toch is het werkelijk waar.

Een paar dagen na die zondag, die voor Lucie zo ongedacht prettig geworden is, heeft de dokter gezegd:

„Ze moet er eens uit vandaag, zuster. 't Wordt tijd, dat ze

weer op de been komt. Zet haar maar eens een ogenblik op de stoel!"

Zo gebeurde, het dan, maar nu kwamen meteen de zorgen. Kinderen, die op de stoel gezet worden en later zelfs over de zaal mogen lopen, moeten al heel gauw het ziekenhuis uit. Zo zou het met Lucie ook gaan, maar waar moest ze nu blijven? 't Was misschien wel mogelijk, om die broer met zijn woonwagen op te sporen. Maar het kind aan die mensen teruggeven, zou precies hetzelfde zijn als haar opnieuw ziek maken.

Met dat verhaal is tante Christien na een bezoek aan haar nichtje thuisgekomen — en toen nam de baas ineens weer net zo'n kordaat besluit, als een maand of vier terug. In een huis,

waar voor één kind plaats was, daar zou het met twee ook wel gaan. Ze moest dan maar hier naar toe.

Christien heeft nu nog groter ogen opgezet dan de eerste maal.

„De baas is al zowat zeventig!” heeft ze verwonderd gezegd. Maar baas Hovinga heeft daar alleen op geantwoord:

„We zijn nooit te oud om een ander te helpen!”

En nu op een woensdagmorgen, precies drie weken nadat Mien in 't ziekenhuis kwam, kun je haar glunderend van plezier in een auto zien stappen. Lucie zit er al in, keurig uitgedost in een stel kleren van Mien. Zuster Alida heeft nog zorgzaam een sjaal om haar schouders geslagen.

„Wilt u wel geloven, dat we haar zullen missen op de zaal?” zegt ze tot tante Christien, die het laatst instapt. „We waren er al helemaal aan gewend, dat ze daar bij 't raam lag!”

Dan klappt het portier van de auto dicht en daar rijden ze heen.

„Dag zuster!” roept Lucie wat bevend en Mien zwaait met haar zakdoek uit het raampje.

Onderweg is Lucie niet spraakzaam. Ze weet zelf niet, of ze er blij om is, dat ze naar het dorp gaat, waar iedereen weet, dat ze uit een woonwagen komt. In 't ziekenhuis heeft ze zich veilig gevoeld, ze is van de zaal en de zusters gaan houden.

Tegen de kennismaking met baas Hovinga ziet ze ook wel wat op. Mien heeft haar de laatste tijd dikwijls verteld van al de ondeugende streken, die ze uithaalde en waar gewoonlijk nogal streng mee afgerekend werd. En al is Lucie volstrekt niet van plan, om ondeugend te wezen, op haar gemak voelt ze zich lang niet.

De auto stopt eigenlijk veel te gauw naar haar zin. Schuw kijkt ze bij 't uitstappen rond, of er ook mensen buiten staan. En 't is echt een opluchting voor haar, als ze ziet, dat er geen buurhuizen zijn.

„Gaan jullie alvast maar naar binnen!” zegt tante. „Ik moet de chauffeur nog even betalen, dan kom ik ook!”

Zo stappen de meisjes samen het poortje door, waarbij Mien

in de gauwigheid opmerkt, dat tantes fiets weer keurig gerepareerd achter 't huis staat, en dan de keuken in, waar de baas in zijn eigen hoekje zit. Mien gaat dadelijk naar hem toe.

„Daar ben ik weer, baas Hovinga!”

„Dat zie ik!” antwoordt de oude man, terwijl hij haar beide handen neemt. „En je bent weer gezond teruggekomen, dat zie ik ook. Wees er maar dankbaar voor, Mientje. 't Had ook anders kunnen gaan!”

Mien knikt stil. Dan vraagt ze:

„Hoe is 't nou met u? Met de rheumatiek bedoel ik!”

„Dat gaat nou wel weer, alleen met 't lopen wil het nog niet erg!”

Lucie is al die tijd bij de achterdeur blijven staan, ze durft uit zichzelf niet verder te komen en hoopt maar, dat er voorlopig niet op haar gelet zal worden. Maar jawel, de oude baas is niet vergeten, dat er nóg iemand binnengekomen is. En als Mien hem onderzoekend in de richting van de deur ziet kijken, neemt ze haar nieuwe vriendin resoluut bij de arm en loodst haar zó naar voren.

„Hier is Lucie ook!” kondigt ze aan. „Ze is nog een beetje verlegen, omdat ze u niet kent, maar dat gaat wel over. En ze is helemaal niet lastig, dat zult u wel merken!” voegt ze er haastig bij.

„Zo, dat is goed!” zegt baas Hovinga, even glimlachend om die laatste opmerking. „Dan zullen we samen wel op kunnen schieten!”

En terwijl hij de nieuwe huisgenoot naar zich toe trekt om haar eens goed op te nemen, laat hij er verklarend op volgen: „Mientje weet wel, dat ze er zèlf nog al eens wat van maakt!”

Nu is het middag. 't Eten is op. Lucie heeft van 't gebed aan tafel niet veel begrepen en van het lezen uit de Bijbel nog minder. En toch heeft ze eerlijk haar best gedaan om goed te luisteren. Wat Miens opoe haar in 't ziekenhuis vertelde, was veel gemakkelijker, vond ze, maar dat zou ze deze eerste

dag niet graag hardop gezegd hebben. Ze is haar verlegenheid nog niet kwijt, dat gaat bij haar zo vlug niet. Baas Hovinga merkt wel, dat ze hem nog niet best aan durft kijken, maar voor vandaag laat hij 't maar zo. Ze zal vanzelf wel loskomen. Van zo'n behandeling, als ze in in die woonwagen ondervonden heeft, móét een kind ook wel schuw worden

Na het danken heeft tante Christien haar een poosje in bed gestopt. Ze moet het rustuurtje van de kinderzaal vooreerst nog maar aan blijven houden. Voor Mien is dat niet nodig, die heeft meer dan genoeg van de bedrust.

„Zal ik u helpen afwassen, tante?“

„Welnee, rentenier jij vandaag nog maar wat. Ga eens op de weg kijken; ik denk, dat opoe er zo meteen wel aan komen zal!“

Zo staat Mien nu al haast een kwartier aan het poortje, verlangend uitkijkend, of ze opoe's lieve gezicht nog niet ziet. Ze kan er vlug genoeg zijn, tante, Ko en oom Gijs eten altijd vroeg en hier is het vanmiddag laat geworden met die ongewone drukte van het thuiskomen.

Dan opeens — wat is dát? Daar kómt opoe, ja, maar ze is niet alleen. Ze loopt gearmd met de moeder van Anna en vóór hen uit huppelt Anna zelf, met een heel stel broertjes en zusjes om zich heen.

Mien is in een ommezien op de grote weg en vliegt natuurlijk eerst haar grootmoeder om de hals.

„O opoe, wat leuk! Zijn jullie allemaal met de bus gekomen?“

„En of“, lacht opoe, „wat dacht je dan? Dat ik met m'n ouwe benen naar 't dorp zou gaan wandelen? Dank je wel hoor, die tijd is voorbij!“

Daar komt tante Christien ook naar buiten. Ze is niet verbaasd over al dat bezoek, ze heeft er zeker wel meer van geweten. De kleintjes willen aanstonds de boomgaard in hollen om krijgertje te spelen, maar hun moeder houdt ze terug. „Vooruit, eerst netjes naar binnen gaan en de baas goeiendag zeggen!“ commandeert ze. „k Zou me schamen, als jullie zo onbeleefd waren!“

Ze gehoorzamen allemaal zonder tegenspraak, maar dan zijn ze ook niet langer te houden. Als losgebroken veulens stormen ze de tuin in, waar 't al gauw zó rumoerig toegaat, dat baas Hovinga en de vrouwen het in de keuken horen.

„Kolossaal, wat een leven!” zegt opoe. „Dat ben ik de laatste maanden niet meer gewoon, bij Gijs en Ko is het altijd zo rustig!”

Na een half uurtje komt Lucie beneden. Ze is blij, als ze opoe ziet, met h  ar is ze 't beste op haar gemak. Nee, spelen met de andere kinderen wil ze maar niet. Ze blijft liever binnen.

„Dat zal later wel anders worden!” meent Anna's moeder. 't Is al laat in de middag, als de visite eindelijk opstapt. Mien is bijna vergeten, dat ze vanmorgen vroeg nog kalm op de ziekenzaal lag, z   vrolijk heeft ze weer meegedaan met het wilde spel van haar vroegere buurtjes.

Maar 's avonds na het broodeten, als tante Lucie in bed helpt en 't zo heel stil is in de keuken — dan wordt Mien ook weer bedaard, en dan doet ze, wat ze zich in 't ziekenhuis beslist heeft voorgenomen.

„Baas Hovinga, wilt u even luisteren? Ik wou u wat vragen!”
„Natuurlijk wel. Zeg 't maar!”

„Ik wou vragen, of u 't me vergeven wil, dat ik zo vaak lastig ben geweest. Ziet u, ik dacht wel eens, dat u veel te streng was en dat ik toch maar liever bij opoe was gebleven. Maar toen ik dat van Lucie hoorde, dat die helem  al geen huis meer had. . . .”

Ze blijft even steken. 't Is moeilijk om dat alles zo ronduit te zeggen, maar ze wil helemaal eerlijk zijn.

De oude man kijkt haar eens aan, zijn ogen staan nu heel vriendelijk.

„'t Is goed hoor, Mientje. Je hebt een moeilijke les moeten leren, maar dat moeten we allemaal wel eens. Misschien is die tijd in 't ziekenhuis nog wel erg nuttig voor je geweest!”

Mien knikt, ze begrijpt de laatste woorden wel.

Maar Mien heeft n  g wat op 't hart. Ze vertelt wat opoe gedaan heeft. Hoe ze Lucie heeft leren bidden en haar uit de

Bijbel heeft verteld, die eerste keer en daarna telkens opnieuw.

„Maar ziet u, baas Hovinga, nou weet ze er eigenlijk nog lang niet genoeg van, want opoe kon maar een klein poosje bij haar zitten op zaal. Als ze nou morgen of overmorgen niet meer verlegen is, kunt u haar er dan niet een beetje meer van vertellen?“

„Dat kán niet alleen, dat móét ook. We moeten allemaal samen proberen om haar daarmee op weg te helpen!“ is het antwoord.

Dan komt tante Christien de trap af, en Mien staat tevreden op om een boek van de plank te gaan halen.

